

MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 80 • junij 2020 • letnik XVII • ISSN -1581-7156

101. majoš v Gančanih je bil postavljen na mestu kot 1. majoš leta 1919

Obeležitev dneva državnosti v Melincih

Valeta devetošolcev OŠ Beltinci

Sprejem najboljših učencev OŠ Beltinci in POŠ Dokležovje pri županu Občine Beltinci

Od letos na Otok ljubezni po novem mostu (Foto: Jožek Bobovec)

Položitev venca k obeležju Ivana Jeriča v Dokležovju

Cenjeni bralci,

čas res hitro teče in skoraj se ne zavedamo, da se je leto že prevesilo v drugo polovico. Šolsko leto se je izteklo in šole so za kratek čas zaprla svoja vrata. Šolarji so za opravljeno šolsko delo in znanje prejeli spričevala in se razveselili težko pričakovanih počitnic. Ob koncu šolskega leta ustaljeno izide tudi nova številka občinskega glasila, ki je pred vami in upam, da bo obogatila vaše poletno branje. Seznanila vas bo

z aktivnostmi, ki so se zaradi virusa Covid -19 odvale v manjši meri kot sicer. Kot boste tudi sami opazili, smo člani upravnega odbora sklenili in glasilo razširili z novo rubriko, ki smo jo poimenovali Pesniški kotiček. V vsaki številki bomo objavili pesem ali dve in na ta način obogatili samo glasilo. Če že ustvarjate ali se v vas skriva pesniška duša, nam lahko pesmi, ki so ali bodo nastale izpod vašega

peresa, posredujete na internetni naslov objavljen v kolofonu. Prav tako vas vabimo, da nam posredujete ostale prispevke in morebitne dogodke ter pomagate oblikovati prihodnje številke glasila. Svoje prispevke pošljite do ponedeljka, 17. avgusta 2020. Opremite jih še s podpisano fotografijo.

Za uredniški odbor, Bojan Vereš

Mali rijtar

informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža vedno stališča uredniškega odbora glasila.

Objavljenih člankov ne honoriramo.

Fotografije, ki jih avtorji ne bodo podnaslovili, bomo objavili brez podnaslovov.

uredniški odbor:

Bojan VEREŠ (odgovorni urednik)

Miran MAUČEC (namestnik odgovornega urednika)
Gabrijela KŪZMA (članica), Tina ZVER VLAJ (članica),
Štefan ŽIŽEK (član)

zbiranje gradiva:

Lilijana BEŽAN HORVAT

jezikovni pregled:

Zlatka HORVAT

Priloge glasilu niso nujno jezikovno pregledane.

fotografije:

Sandra KAVAŠ (naslovnica),

Arhiv Občine Beltinci,

Nataša JUHNOV (majoš Gančani),

Zvezdana KREFT (položitev venca Dokležovje)

grafično oblikovanje in priprava za tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

tisk:

TILIA PRINT, ROMAN KLEMENČIČ s.p.

junij 2020, naklada 2600 izvodov

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, 02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Prosimo vas, da nam
prispevke

(do 3500 znakov)

za 81. številko, ki izide

konec meseca

avgusta 2020,

posredujete

do ponedeljka,

17. avgusta 2020,

v elektronski obliki

s komentarji k

fotografijam

in navedbo avtorja ter

v ustreznem formatu.

Naš elektronski naslov:

malirijtar@beltinci.si

Maša za domovino in položitev venca k spomeniku dekana Ivana Jeriča v Dokležovju

Leto 2020 in pojav korona virusa sta zaznamovala celoten svet, tudi našo domovino in naše kraje ob Muri. Letošnji tradicionalni Jeričevi dnevi, ki smo jih v začetku junija obeleževali v Dokležovju, so letos, prav zaradi teh razmer, potekali v zelo okrnjeni izvedbi. Spomin na rojstvo našega velikega človeka – dekana, domačina Ivana Jeriča, 4. junij, smo obeležili ravno na ta dan s sveto mašo za domovino, ki jo je daroval beltinski župnik Boris Kučko v domači cerkvi svetega Štefana. V svojem nagovoru se je dotaknil tudi 100-letnice trianonske pogodbe in izpostavil Ivana Jeriča in njegovo pomembno vlogo.

Podžupan Roman Činč in predsednik Krajevne skupnosti Dokležovje Dejan

Klemenčič sta po obredu svete maše položila venec pri njegovem doprsem spomeniku, ki stoji v parku nasproti cerkve. Dve domoljubni pesmi so zapele ljudske pevke »Cvetje v jeseni« članice DPM iz Dokležovja. Podžupan Roman Činč se je v nagovoru spomnil Ivana Jeriča kot domoljuba, zavednega Slovenca in duhovnika, ki je v času priključitve Prekmurja k matičnemu narodu odigral eno od ključnih in izjemno pomembnih vlog.

Na slovesnosti sta prisostvovala tudi predsednik Prekmurskega društva General Maister Murska Sobota, Marjan Farič, in predsednik društva General Maister iz Veržeja, Drago Fras s praporščakoma ter predstavnik

Policijskega veteranskega društva »Sever« za Pomurje Murska Sobota, Iztok Trček.

Nikakor ne smemo mimo dejstva, da je bil dekan Ivan Jerič Maistrov borec, ki se je, kot so zapisali na strani prekmurskega društva General Maister Murska Sobota, pridružil prekmurski osvobodilni legiji, ki so jo na pobudo generala Maistra ustanovili 1919 v Ljutomeru. Bil je med njenimi voditelji in je vzdrževal stike z dr. Slavičem, ki je v Parizu zastopal naše narodne pravice. Zasluga za slovensko Prekmurje nedvomno pripadajo tudi Ivanu Jeriču! Njegova podoba krasi, ob podobah dr. Slaviča in drugih prekmurskih domoljubov, spomenik ob 100. obletnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom ob cerkvi sv. Ladislava v Beltincih, kjer je lansko leto potekala osrednja slovesnost v počastitev tega dogodka in na spomeniku v Murski Soboti.

Ivan Jerič je bil človek, ki je neizmerno ljubil svoj narod, svojo domačo prekmursko besedo in se ves čas življenja trudil za to, da prekmurski narod in prekmurski govor obstaneta in zaživita na tleh novonastale kraljevine SHS, po razpadu Avstro-Ogrske monarhije. Zato bodimo ponosni na našega velikega rodoljuba in te vrednote prenašajmo tudi na mladi rod.

Marija Zver

T I S K A R N A

- kartonaža • vezenje
- graviranje • servirni sladkor

PONUDBA OGLAŠEVANJA V GLASILU MALI RIJTAR

Velikost oglasa	Cena
1/8 strani	30 €
1/4 strani	55 €
1/2 strani	100 €
1 stran	180 €
zunanja zadnja stran	250€

Cene ne vsebujejo DDV (22%)

Oglas nam lahko posredujete v formatu JPG, PDF, PSD ali TIF.

Roman Klemenčič s.p. • Štefana Kovača 3 • 9231 Beltinci
T: 02 541 15 00 • F: 02 542 23 45 • M: 041 515 976 • www.tilia-print.com

Proslava ob dnevu državnosti letos na Melincih

Osrednjo občinsko slovesnost v počastitev državnega praznika dneva državnosti smo letos obeležili v Krajevni skupnosti Melinci. Proslavo so pripravili člani Kulturno umetniškega društva Melinci. Zaradi še vedno trajajočih izrednih razmer v naši državi so se odločili, da tokratna slovesnost ne bo potekala v živo, ampak so jo vnaprej posneli. Posnetek so si občani in občanke lahko ogledali na predvečer državnega praznika, 24. junija 2020, na internem kanalu, kasneje pa na kanalu youtube.

Slavnostni govornik na proslavi je bil župan Marko Virag, ki je za zbrane ob televizijskih zaslonih povedal – citiramo:

Spoštovane občanke in občani, spoštovane državljanke in državljani!

Danes, na predvečer državnega praznika, praznujemo osrednji praznik naše domovine - dan državnosti. Ponosno nas spominja in opominja na enkrat, veličasten zgodovinski trenutek, ko je bila razglašena samostojnost in neodvisnost naše Slovenije. Bolj kot na običajne dni je prav, da danes na glas povejmo, da smo srečni, ker imamo svojo Slovenijo.

Ta Slovenija smo njeni ljudje. Smo mi, državljanke in državljani. Vem, da so skoraj 30 let kasneje številna upanja in sanje za marsikoga ostali zgolj stare skrbi in novi strahovi. Toda eno je gotovo: Brez lastne države ne bi bilo bolje. To se je izkazalo tudi nedavno, ko smo se tako Slovenija kot tudi celotna civilizacija soočili z novim velikim izzivom. Korona virus je spremenil naša življenja in navade. A sem prepričan, da so nam ravno vrednote, ki jih premoremo kot Slovenke in Slovenci, pomagale, da smo se uspešno soočili s krizo, kakršne človeštvo še ni poznalo. Brez lastne države bi bili odvisni od volje drugih. V skladu z našo suvereno voljo pa od ustanovitve svoje države zdaj počasi, a trmasto in smelo,

obračamo stvari na bolje. Prav je, da smo glede vsega tega tudi kritični. To spodbuja napredek. Vendar je še bolj prav, da ponosno opazimo velikanske spremembe in dosežke, ki so jih dosegli. Slovenija je priznana enakovredna članica evropske in svetovne družine narodov in držav. Slovenščina je uradni jezik Evropske unije. Danes imamo po svetu številne prijatelje in nobenega sovražnika. Danes imamo mednarodni ugled države z veliko prihodnostjo.

Spoštovane državljanke in državljani, občanke in občani!

Ko nas obišejejo tujci, jim lepota narave, urejenost naše države, naše občine, razvitost in varnost ter prijaznost naših ljudi vzamejo sapo. Naj ne ostane pri tem, da to opazijo samo drugi. Vsaj na državni praznik, a želim si, da tudi vse ostale dni, opazimo to tudi mi. Vsi mi smo lahko na vse to zelo ponosni. Srečni smo, ker imamo svojo Slovenijo.

Ne vemo, kakšna prihodnost čaka nas, naše otroke, vnuke. Z zaskrbljenostjo in previdnostjo zremo vanjo, toda odločeni, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da v miru odrastejo v svobodne in ustvarjalne osebnosti. Lepo bo, če jih bo jutri, na praznični dan, spremljal občutek

sreče in zavedanje, da so ljubljene. Lepo bo, če nas bo vse na ta državni praznik spremljal občutek sreče, ponosa na našo državo in ljubezen do naše domovine.

Vsem državljanke in državljanom Republike Slovenije, občankam in občanom naše občine Beltinci ter vsem našim rojakom po svetu čestitam ob dnevu državnosti, rojstnem dnevu naše domovine Slovenije, ob našem skupnem prazniku.

Kot so zapisali člani na svoji spletni strani, da jim je res žal, da se zaradi aktualnih razmer ni mogel uresničiti prvotni načrt – da bi vsi mi prisostvovali na proslavi v živo v njihovi krajevni skupnosti pa si tudi mi želimo, da ob naslednji priložnosti zagotovo se srečamo na Melincih. Hvala pripravljalcem proslave in na snidenje drugo leto.

Lilijana Bežan Horvat

Sprejem najboljših učencev - devetošolcev - pri županu Občine Beltinci

*„Vsak korak, ki ga naredite,
Vas popelje bliže vašim sanjam.
Nikoli ne obupajte, vztrajnost in pogum
naj bodo vedno na vaši poti!“*

Župan Marko Virag je v ponedeljek, 29. junija 2020, v dvorani kulturnega doma v Beltincih sprejel najboljše učence in učenke OŠ Beltinci in OŠ Bakovci - POŠ Dokležovje, ki so z odliko zaključili osnovnošolsko izobraževanje.

V programu je nastopil glasbenik Glasbene šole Beltinci, Jan Hari Dimitrič, pod mentorskim vodstvom Denisa Dimitriča, na instrumentu marimba z dvema skladbama mednarodno priznanega skladatelja in izvrstnega tolkalista ameriškega rodu Joshua Gottry-ja, z naslovom Feeling one in Littler mixer.

Župan je devetošolcem čestital za izjemne uspehe in jih obdaril z dvema knjigama: Novele Karoline Kolmanič/ izdal Kulturni center Maribor/ in Vsi smo lahko lepi, Anej Sam/ založba Jasa iz Maribora/ ter jim podelil Županovo petico.

Letošnji uspešni devetošolci in devetošolke so:

Osnovna šola Beltinci:

9. a razred

(razredničarka Lidija Pelc-Mes):

1. MARUŠA ERJAVEC, Lipovci 68, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za prizadevno sodelovanje in doseganje izjemnih rezultatov na športnem področju. Dosegla je: v 8. razredu: področno tekmovanje v atletiki, tek 300 m – 2. mesto, področno tekmovanje v atletiki, štafeta 4 x 100 m – 6. mesto,

medobčinsko tekmovanje v atletiki, tek 300 m – 2. mesto, medobčinsko tekmovanje v atletiki, štafeta 4 x 100 m – 2. mesto; v 9. razredu: atletika - finalno ekipno tekmovanje - 10. mesto, atletika - področno ekipno tekmovanje - 1. mesto.

2. TILEN FORJAN, Ižakovci 59, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole ter doseganje izjemnih rezultatov na športnem področju. Dosegel je: v 7. razredu: področno tekmovanje v judu – 2. mesto do 73 kg, judo – državno prvenstvo – 1. mesto, judo – področno tekmovanje – 1. mesto.

3. LUCIJA NOVAK, Ižakovci 167, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za prizadevno sodelovanje in doseganje izjemnih rezultatov na družboslovnem, naravoslovnem in glasbenem področju. Dosegla je: v 7. razredu: bronasto Vegovo priznanje; v 8. razredu: bronasto priznanje mednarodni matematični kenguru, bronasto priznanje iz astronomije, v 9. razredu: zlato priznanje iz glasbene olimpijade, bronasto priznanje na državnem tekmovanju iz znanja tehnologij, srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto priznanje iz angleščine, srebrno priznanje iz angleščine, bronasto Dominkovo priznanje iz astronomije, bronasto priznanje iz znanja logike, bronasto priznanje iz računalniškega tekmovanja Bober, pohvalo za večletno sodelovanje

pri pevskem zboru in v šolskem bendu.

4. JAN SLAVIC BEZJAK, Lipovci 265, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za prizadevno sodelovanje in doseganje izjemnih rezultatov na družboslovnem, naravoslovnem, umetniškem in matematičnem področju, za aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditiv. Dosegel je: v 7. razredu: tekmovanje iz deklamiranja – 3. mesto, v 8. razredu: bronasto priznanje o sladkorni bolezni, tekmovanje iz deklamiranja – 1. mesto, bronasto priznanje mednarodni matematični kenguru, nemška bralna značka zlato priznanje, bronasto priznanje iz angleščine, zlato priznanje iz angleščine, bronasto Cankarjevo priznanje; v 9. razredu: nemška bralna značka, bronasto priznanje iz angleščine, naziv zlati bralec.

5. FILIP ŠIJANEC, Lipovci 90 a, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za doseganje odličnih rezultatov na jezikovnem področju, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole in za prizadevno sodelovanje pri pouku. Dosegel je: v 7. razredu: Izpit iz nemščine FIT2; v 8. razredu: nemška bralna značka.

6. TIMOTEJ TIVADAR, Lipovci 71, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, sodelovanje in doseganje

izjemnih rezultatov na družboslovnem, naravoslovnem in matematičnem področju. Sodeloval je na tekmovanju Male sive celice.

Dosegel je: v 7. razredu: bronasto Vegovo priznanje, srebrno Vegovo priznanje;

v 8. razredu: bronasto priznanje mednarodni matematični kenguru, bronasto priznanje iz znanja geografije, srebrno priznanje iz znanja geografije, bronasto priznanje iz fizike, bronasto Cankarjevo priznanje, bronasto priznanje iz znanja zgodovine, bronasto priznanje iz znanja astronomije, bronasto priznanje iz znanja logike, bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju BOBER; v 9. razredu: zlato priznanje iz glasbene olimpijade, bronasto priznanje iz znanja geografije, srebrno priznanje iz znanja geografije, bronasto Dominkovo priznanje iz astronomije, bronasto priznanje iz znanja logike, bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober, naziv zlati bralec. Pohvala za sodelovanje pri šolskem bendu in prireditvah.

7. IVA VOTEK, Noršinci 60, 9221 Martjanci

Prejela je priznanje za odličen uspeh v devetem razredu ter za prizadevnost in doseganje dobrih rezultatov na družboslovnem področju.

Dosegla je: v 8. razredu: bronasto priznanje o sladkorni bolezni, bronasto Cankarjevo priznanje; v 9. razredu: bronasto Cankarjevo priznanje, naziv zlata bralka.

9.b razred (razredničarka Anita Zadravec):

8. ZALA BRATKOVIČ, Bratonci 145 d, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren odnos do dela, za nesebično pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na matematičnem in jezikoslovnem področju, za devetletno uspešno sodelovanje pri bralni znački, za sodelovanje in doseganje izjemnih rezultatov na naravoslovnem področju.

Dosegla je: v 7. razredu: tekmovanje iz logike - bronasto priznanje, mednarodni matematični kenguru - bronasto priznanje; v 8. razredu: bronasto priznanje o sladkorni bolezni, bronasto priznanje iz logike; v 9. razredu: o sladkorni bolezni - bronasto in srebrno priznanje, bronasto priznanje na tekmovanju iz slovenščine za Cankarjevo priznanje, šolsko tekmovanje iz angleščine: bronasto priznanje, bronasto priznanje na tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto priznanje iz znanja logike, naziv zlati bralec.

9. EVA GOMBOŠI, Panonska ulica 101, Beltinci, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev, za nesebično pomoč sošolcem v oddelku, za prizadevno in učinkovito delo v razredni skupnosti, za doseganje odličnih rezultatov na jezikoslovnem področju.

Dosegla je: v 7. razredu: izpit Goethe Instituta iz nemščine FIT2, nemška bralna značka Epi Lesepreis - zlato priznanje, priznanje za sodelovanje na tekmovanju angleške bralne značke; v 8. razredu: nemška bralna značka Epi Lesepreis - zlato priznanje; v 9. razredu: šolsko tekmovanje iz angleščine: bronasto priznanje.

10. TEO JEREBIC, Melinci 106, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za nesebično pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem in jezikoslovnem področju.

Dosegel je: v 7. razredu: bronasto Cankarjevo priznanje; v 8. razredu: izpit Goethe instituta iz znanja nemščine FIT1, bronasto priznanje iz astronomije,

Bronasto priznanje iz znanja tehnologij; v 9. razredu: srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto priznanje na tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto priznanje na tekmovanju Bober.

11. KAJA MERTŪK, Ižakovci 29, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje za prizadevnost in doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v devetem razredu, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za sodelovanje in dosežke na področju naravoslovja in kulture.

Dosegla je: v 8. razredu: bronasto priznanje iz znanja tehnologij, bronasto priznanje - slovensko glasbeno priznanje, angleška bralna značka - srebrno priznanje.

12. ALJA PRŠA, Ižakovci 75 a, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za pomoč sošolcem v oddelku, za prizadevno in učinkovito delo v razredni skupnosti, za doseganje vrhunskih rezultatov na jezikoslovnem, naravoslovnem, kulturnem področju, za aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih prireditev, za devetletno uspešno sodelovanje pri bralni znački, za dolgoletno prizadevno in odgovorno ohranjanje prekmurskega ljudskega izročila ob razmišljanju, da se preteklost srečuje s prihodnostjo. Za Aljo je bila folklorna pomemben del življenja na šoli. S svojo vedrino, vrednotami in znanjem o preteklosti je razveseljevala številne gledalce na številnih nastopih.

Dosegla je: v 7. razredu: srebrno priznanje na srečanju OFS, JSKD, bronasto priznanje-znanjenaravoslovja Kresnička, bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober, folklor - zlato priznanje; v 8. razredu: regijsko srečanje OFS - 3 srebrna

priznanja, srebrno priznanje iz znanja tehnologij na državnem, bronasto priznanje iz znanja tehnologij, bronasto priznanje iz angleščine; *v 9. razredu:* pohvala za večletno sodelovanje pri pevskem zboru, dosežena angleška bralna značka Knjižni molj, bronasto priznanje na tekmovanju iz astronomije za Dominkovo priznanje, bronasto priznanje iz računalniškega tekmovanja Bober, bronasto Maroltovo priznanje JSKD, bronasto Proteusovo priznanje, priznanje za dolgoletno prizadevno in odgovorno ohranjanje prekmurskega ljudskega izročila, Naziv zlati bralec.

13. LARA ŠIROVNIK,
Bratonci 74 f, 9231 Beltinci

Prejela je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole za sodelovanje in doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem, jezikoslovnem in športnem področju. Dosegla je: *v 7. razredu:* šolski plesni festival - srebrno priznanje, izpit Goethe Instituta iz nemščine FIT1, bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober, bronasto Cankarjevo tekmovanje; *v 8. razredu:* bronasto priznanje iz fizike, bronasto priznanje iz angleščine, srebrno priznanje – šolski plesni festival; *v 9. razredu:* šolsko tekmovanje iz angleščine: bronasto priznanje, državno ekipno tekmovanje v atletiki: 10. mesto, področno ekipno tekmovanje v atletiki: 1. mesto.

14. KRISTJAN ZVER,
Finžgarjeva 5, Beltinci,
9231 Beltinci

Prejme priznanje za prizadevnost in doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v devetem razredu, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za sodelovanje in dosežke na področju naravoslovja. Dosegel je: *v 7. razredu:* bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober; *v 9. razredu:* bronasto priznanje na tekmovanju iz fizike za Stefanovo priznanje.

9. c razred
(razredničarka Stanka Rajnar):

15. EMA BAKAN,
Gančani 7, 9231 Beltinci

Prejela je nagrado in priznanje za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren odnos do dela, za pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem in jezikoslovne področju.

Dosegla je: *v 7. razredu:* bronasto Cankarjevo priznanje, srebrno priznanje v znanju Vesele šole, nemška bralna značka: Epi Lesepreis - zlato priznanje, bronasto Vegovo priznanje, bronasto priznanje v znanju Vesele šole, aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; *v 8. razredu:* Izpit Goethe instituta iz znanja nemščine FIT1, srebrno priznanje na državnem tekmovanju v znanju Vesele šole, Nemška bralna značka Epi Lesepreis - zlato priznanje, bronasto priznanje v znanju Vesele šole; *v 9. razredu:* bralna značka Knjižni molj: bronasto priznanje, bronasto priznanje v tekmovanju Vesele šole, bronasto priznanje na tekmovanju iz fizike za Stefanovo priznanje, šolsko tekmovanje iz angleščine: bronasto priznanje, bronasto Proteusovo priznanje.

16. LUCIJA HORVAT,
Panonska ulica 103, Beltinci,
9231 Beltinci

Prejema priznanje za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem področju.

Dosegla je: *v 7. razredu:* aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; *v 8. razredu:* aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; *v 9. razredu:* bronasto priznanje na tekmovanju iz astronomije za Dominkovo priznanje.

17. Luka MAKOVEC,
Lipovci 257, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku, za vzoren obisk pouka in odnos do šolskega dela, za spoštljiv odnos do učencev in delavcev šole, za prizadevno sodelovanje in doseganje izjemnih rezultatov na družboslovnem, naravoslovnem in področju znanja tehnologij.

Dosegel je: *v 7. razredu:* bronasto priznanje v znanju Vesele šole, bronasto priznanje - znanje naravoslovja Kresnička, srebrno priznanje iz astronomije na državnem tekmovanju, bronasto priznanje iz astronomije, bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober, aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; *v 8. razredu:* bronasto priznanje iz astronomije, zlato priznanje iz znanja tehnologij na državnem tekmovanju, bronasto priznanje iz znanja tehnologij; *v 9. razredu:* Naziv zlati bralec, srebrno priznanje na državnem tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto priznanje na tekmovanju iz fizike za Stefanovo priznanje, bronasto priznanje iz znanja geografije, bronasto priznanje na tekmovanju iz astronomije za Dominkovo priznanje, bronasto priznanje na tekmovanju iz znanja tehnologij, bronasto Proteusovo priznanje, priznanje za sodelovanje v televizijskem kvizu Male sive celice v sezoni 2019/2020.

18. ALJAŽ MIKIČ,
Gančani 122 c, 9231 Beltinci

Prejel je priznanje za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem področju.

Dosegel je: *v 7. razredu:* bronasto priznanje na računalniškem tekmovanju Bober, aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; *v 8. razredu:* aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole.

19. NEJC SLOKAN,
Kmečka ulica 17, Beltinci,
9231 Beltinci

Prejel je priznanje in nagrado za doseganje odličnih učnih rezultatov pri pouku v vseh devetih letih šolanja, za vzoren obisk pouka in odnos do dela, za pomoč sošolcem v oddelku, za doseganje odličnih rezultatov na naravoslovnem področju in športnem področju.

Dosegel je: v 7. razredu: mala odbojka - področno tekmovanje: 2. mesto, bronasto priznanje iz astronomije, bronasto priznanje iz logike, sodelovanje na različnih razpisih eko šole; v 8. razredu: bronasto priznanje iz fizike, medobčinsko tekmovanje v nogometu za st. dečke 2. mesto, bronasto priznanje iz logike, aktivno sodelovanje na različnih razpisih v okviru eko šole; v 9. razredu: bronasto priznanje na tekmovanju iz znanja tehnologij.

*Osnovna šola Bakovci – POŠ
 Dokležovje
 Razrednik: Silvo Pugelj*

20. ANAMARIJA HANC, Dokležovje,
Severna ul. 43, 9231 Beltinci

Anamarija Hanc je vsa leta šolanja

dosegala odlične učne rezultate. Močno je izstopala na področju jezika in kulturnega udejstvovanja, sodelovala je pri mladinskem pevskem zboru. Zelo uspešno je vodila šolske prireditve in nastopala v gledaliških igrah, se udeleževala literarnih natečajev, delavnic in kulturnih projektov. Njena ustvarjalna žilica predstavlja velik doprinos h kulturni prepoznavnosti Osnovne šole Bakovci, ki se – tudi po zaslugi prispevka učenke – ponaša z nazivom »kulturna šola«. Anamarija Hanc je s svojim delovanjem na kulturnem področju pustila pomemben pečat za svojo matično šolo. Sodelovala je tudi na mnogih prireditvah v Krajevni skupnosti Dokležovje. Aktivno je sodelovala v Skupnosti učencev šole, na šolskem in občinskem parlamentu. V 9. razredu je osvojila bronasto priznanje na tekmovanju iz nemščine in se uvrstila na državno tekmovanje, ki pa zaradi epidemije ni bilo izvedeno, sodelovala je v šolski nemški gledališki skupini. S svojim pozitivnim odnosom do dela je prispevala k ugledu šole in sodelovala pri njeni promociji.

21. NEJC KALAMAR, Dokležovje,
Nova ul. 40, 9231 Beltinci

Dosegel je izredne rezultate na športnem področju (JUDO), Prejel je

naziv - status perspektivnega mladega športnika, občinsko priznanje za najbolj perspektivne mlade športnike Občine Beltinci, priznanje za sodelovanje v šolski ekipi (atletika), pokazal je pozitiven odnos do dela v razredni skupnosti.

22. JAN ŠPILAK, Dokležovje,
Glavna ul. 65, 9231 Beltinci

Dosegel je izredne rezultate na športnem področju (judo), prejel je naziv - status perspektivnega mladega športnika, občinsko priznanje za najbolj perspektivne mlade športnike Občine Beltinci, pokazal je pozitiven odnos do dela v razredni skupnosti.

Utemeljitev so prepisane iz vira, kot sta ga posredovali obe osnovni šoli.

Na njihovi nadaljnji učni in izobraževalni poti želimo vsem obilo trajnih uspehov, veselja in radosti, ki naj jih spremljajo vse dni življenja.

Lilijana Bežan Horvat

Valeta 2020

*»Želeti je bilo upati
in upati je bilo pričakovati.«*

S to mislijo so devetošolci letos zaradi omejitev nekoliko drugače zaključili svoje šolanje na OŠ Beltinci. Skupaj s svojimi učiteljicami in učitelji so se ob pesmi in prebiranju svojih razmišljanj v telovadnici na prav poseben način poslovili od osnovne šole, sošolcev, prijateljev in vsakdana, ki so ga živeli devet let.

Na koncu prireditve so se nam na travnatem igrišču za šolo pridružili še starši in ob pesmi je v zrak odletelo 67 balonov z mislijo in s pogledom, uprtim v prihodnost.

Župan Marko Virag je ob tej svečanosti povedal:

Spoštovana ravnateljica, spoštovani učitelji ter ostali zaposleni v OŠ Beltinci, spoštovani starši, še posebej pa spoštovane DRAGE DEVETOŠOLKE in DEVETOŠOLCI!

»Življenje je eno veliko platno, na katerega je smiselno namestiti čim več barv. Le tako bo pisano in iskriivo.«
Danes lahko rečem, da je z zaključenim

osnovnošolskim šolanjem del vašega platna že pisano porisan. Ostaja pa še ogromno prostora na platnu, na katerega boste v naslednjih letih, desetletjih lahko nanесли še veliko barv. V kakšnih odtenkih bodo te barve, bo odvisno od vas samih. Zavedajte pa se, da na poti niste sami, ampak vedno lahko koga vprašate za nasvet, če se vam zdi, da vaše življenje ne bi imelo zelenih odtenkov barv. Lahko so to prijatelji, družina ali tudi kdo, ki je na enaki poti kot vi sami, vendar pa iz palete barv bolj uspeva izbrati prave odtenke.

Danes je za vas prav poseben dan, saj je valeta velik, svečan in pomemben trenutek. Po obdobju, ki ste ga zaradi pojava pandemije korona virusa preživeli doma, ste prišli nazaj in danes v drugačnih razmerah zaključujete vaše osnovnošolsko obdobje. Danes je dan, ko za seboj zapirate osnovnošolska vrata. Pred vami se prvič čisto zares odpira cela vrsta različnih vrat, med katerimi morate izbrati. Sprašujete se, skozi katera vstopiti, katera so prava za vas, katera vodijo tja, kamor si želite? Za katerimi se skrivajo vaši življenjski cilji? Za katerimi je vaša srečna prihodnost? Dragi devetošolci, kljub tem drugačnim razmeram vam želim, da se imate danes

lepo. Naredite si zadnji dan osnovne šole tak, da se ga boste z veseljem spominjali. Naj vam bo tudi ta dan vir energije pri vaših nadaljnjih odločitvah in vir ponosa na domačo občino in obdobje v vašem življenju, ki ste ga uspešno zaključili.

Tekom vaših osnovnošolskih let so vas učitelji vodili po neskončni zakladnici človeškega znanja. Toda znanja vam niso mogli ne dati ne podariti. Znanje, ki so vam ga predano ponujali, ste si morali vzeti, ga osvojiti. Zato, da ste ga v največji meri osvojili, pa ste se morali tudi kdaj čemu odpovedati, se truditi in vztrajati. In le tisto znanje, ki ste ga osvojili iz lastne želje, z lastnim naporom, je za vedno vaše. Ravno znanje je vaše največje osebno bogastvo. Vendar ni edino! Enako pomembno kot vedeti, kaj hočem, je zaupati sebi, da to tudi zmorem uresničiti, doseči. To pa pomeni biti pogumen, upati si tvegati, verjeti vase, se ceniti, prisluhniti si in tudi znati oproščati sebi, predvsem pa drugim. Prav zato so vam vsa osnovnošolska leta tako starši kot učitelji postavljali meje in pričakovanja, ob katerih ste z neskončno mladostno energijo oblikovali ter izgrajevali sebe in zaupanje vase. Zato, dragi devetošolci, bodite tudi v

bodoče pogumni in ponosni. Bodite tudi samosvoji, ravno tako bodite drzni, a ne predrzni, bodite srčni, predvsem pa bodite srečni.

Kjerkoli boste v svoji prihodnosti, vedno boste malo tudi naši, kajti tu, v občini Beltinci, ste se začeli spoznavali z novim svetom, iz leta v leto so se tu med vami spletale mnoge vidne in nevidne vezi. Tudi obdobje izrednih razmer nam je vsem pokazalo, kako pomembno je ohranjati vezi, si pomagati in z ljubeznijo ter predvsem s človečnostjo in solidarnostjo premagovati življenjske izzive, tudi današnjega, da ste danes tukaj sami, brez vaših staršev. Pa vendar tudi ta izziv premagujete stoično, ponosno, kot se spodobi za pogumne in samostojne mladostnike. Verjamem oz. vem, da so tudi vaši starši danes ponosni na vas in da bo vedno tako.

Ob spoznanju in vedenju, da imate poleg množice talentov tudi dobro srce, vas danes zadovoljni in radi prepuščamo

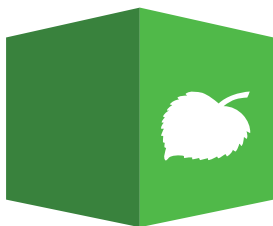
novim izzivom, nalogam in življenjskim izkušnjam naproti. Postanite ambasadorji naše osnovne šole in naše občine v Sloveniji in v svetu. Znanje kot vaše največje osebno bogastvo nadgrajujete še naprej in se s ponosom vračate v domačo občino. Vrnite se tako, da obogatite našo občino in ponosno hodite po svetu kot nekdanji učenci Osnovne šole Beltinci. Hvala vsem, tako učiteljem in strokovnim sodelavcem ter ostalim zaposlenim na OŠ, posebna zahvala in pohvala pa gre nedvomno tudi vam, spoštovani starši. Verjamem, da vam ni enostavno; devet let ste čakali na ta slovesni trenutek, ki pa vam ga je višja sila na žalost preprečila. Pa vendar, ko pogledam vaše otroke, vem, da tudi vi ta dogodek doživljate enako pogumno in ponosno. Kdo drug pa bi lahko otroke navdihnil z vsem tem pozitivizmom in pogumnostjo?

Vam, devetošolci, pa želim, da srečno, zadovoljno in ponosno greste v svet z dobro popotnico naše šole in naše

občine. Ponosno jo hranite v srcih in vedno, ko se boste morali v življenju odločiti, se odločite tako, kot vam je bilo položeno v življenje v krogu vaše družine, v vaši domači OŠ in domači občini. V občini Beltinci smo na vas že sedaj ponosni. Želim si, da boste nekoč kot zrele osebnosti tudi vi ponosni na našo občino Beltinci. Za konec, dragi devetošolci, pa mi dovolite izreči samo še misel Marie Curie, ki je zapisala: Življenje ni lahko za nikogar. A kaj potem? Ohraniti moramo vztrajnost in še zlasti zaupanje vase. Verjeti moramo, da smo za nekaj nadarjeni in to uresničiti za vsako ceno. Srečno naprej v življenje, dragi devetošolci!

Razredničarke 9-ih razredov
Foto: Gregor Čiček

TISK in VEZENJE na MAJICE

tiliaprint

T I S K A R N A

Tekstil predstavlja eno največjih skupin promocijski artiklov. S potiskano majico ali kakšnim drugim tekstilnim izdelkom dosežemo veliko ljudi. Poleg tega ljudje radi dobijo v dar uporabne izdelke z dodano vrednostjo.

Štefana Kovača 3 • 9231 Beltinci • M: 041 515 976 • www.tilia-print.com

Sprejeti sklepi 1. izredne (korespondenčne) seje Občinskega sveta Občine Beltinci

Na 1. izredni seji Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena korespondenčno 10. aprila 2020, so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep št. 111/VII

V Svet zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci se imenuje 6 članov, predstavnikov ustanoviteljice – Občine Beltinci in sicer:

1. Jožef FERČAK, roj. 8. 4. 1955, stanujoč Lipa 67/a, 9231 Beltinci
2. Franc KOVAČ, roj. 11. 5. 1969, stanujoč Melinci 78/a, 9231 Beltinci
3. Janja BALAŽIC, roj. 29. 5. 1987, stanujoča Dokležovje, Glavna ulica 42, 9231 Beltinci
4. Viljem HORVAT, roj. 28. 2. 1962, stanujoč Dokležovje, Sončna ulica 2, 9231 Beltinci
5. Aleš POREDOŠ, roj. 23. 7. 1974, stanujoč Ižakovci 60, 9231 Beltinci

6. Tadej APATIČ, roj. 7. 7. 1987, stanujoč Beltinci, Pot ob Črncu 3/a, 9231 Beltinci

II.

Mandat članov UO ZTKŠ Beltinci traja 4 leta in začne teči s 1. konstitutivno sejo.

III.

Sklep velja z dnem sprejetja.

Sklep št. 112/VII

I.

Ugotovi se, da je dne 20. 2. 2020 zaradi smrti prenehalo članstvo v Odboru za prostorsko planiranje in gospodarjenje z nepremičninami OS članu Janezu SENICI iz Beltincev.

II.

KMVVI predlaga članom OS, da za nadomestno članico v Odboru za prostorsko planiranje in gospodarjenje z nepremičninami OS Občine Beltinci do konca mandata članom Občinskega

sveta imenujejo Ano BALIGAČ, roj. 13.11.1959, stanujočo v Beltincih, Kocljevo naselje 25, 9231 Beltinci.

Sklep št. 113/VII

Sprejme se REBALANS 1 proračuna Občine Beltinci za leto 2020 v predloženi obliki in vsebini.

Sklep št. 114/VII

Izvajalci gospodarskih javnih služb oskrbe z vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda za meseca april in maj 2020 uporabnikom ne zaračunavajo omrežnine. Del omrežnine, ki ni vezan na najem gospodarske javne infrastrukture, se evidentira kot eden od ukrepov zaradi pandemije COVID – 19. Občina Beltinci od 1. 4. 2020 ne zaračunava najemnin poslovnim subjektom, ki zaradi ukrepov v izrednih razmerah ne poslujejo s strankami, do preklica ukrepov.

Sklep št. 115/VII

Občinski svet Občine Beltinci daje soglasje k novi ceni socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu, ki jo na območju Občine Beltinci izvaja Dom starejših Rakičan in k subvencioniranju cene te storitve v letu 2020 (v nadaljevanju: soglasje) z veljavnostjo od 1. 4. 2020 naprej, v predloženi vsebini.

Z dnem uveljavitve tega novega soglasja k ceni socialno varstvene storitve Pomoč družini na domu se preneha uporabljati Soglasje Občinskega sveta Občine Beltinci št. 032-01/2019-3/17/VII z dne 28. 2. 2019 k ceni omenjene storitve.

Izvillečke sklepov iz zapisnika 1. izredne seje Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena korespondenčno, je povzela

Lilijana Bežan Horvat

geodetske storitve in posredovanje nepremičnin, d.o.o.

Vaš domači geodet

Panonska ulica 19, 9231 Beltinci

GSM: 051 378 037

info@geohisa.si www.geohisa.si

- UREDITEV MEJE
- PARCELACIJA
- GEODETSKI NAČRT
- ZAKOLIČENJE OBJEKTOV
- VRIS OBJEKTA
- VRIS VODOV GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE (KATASTER KOMUNALNIH NAPRAV)
- INŽENIRSKA GEODEZIJA
- ODMERE DOLŽINSKIH OBJEKTOV
- PRIDOBITEV HIŠNE ŠTEVILKE
- SVETOVANJE

Sklepi, sprejeti na 3. dopisni seji Občinskega sveta Občine Beltinci

Na 3. dopisni seji Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena korespondenčno 21. maja 2020, so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep št. 116/VII

Občinski svet Občine Beltinci potrди Elaborat o oblikovanju cene izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Beltinci za leto 2020, s poročilom o delu za leto 2019, in potrди nove cene.

Sklep št. 117/VII

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil z Letnim poročilom Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2019.

Sklep št. 118/VII

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil s Programom dela in finančnim načrtom Pomurskih lekarn Murska Sobota za leto 2020 ter daje soglasje k programu dela in finančnemu načrtu za leto 2020.

Sklep št. 119/VII

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil z Letnim poročilom Zdravstvenega doma Murska Sobota za leto 2019.

Sklep št. 120/VII

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil z Letnim poročilom javno vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Bakovci- POŠ Dokležovje za leto 2019.

Sklep št. 121/VII

Občinski svet Občine Beltinci se je seznanil z Letnim poročilom javno vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Beltinci za leto 2019.

Sklep št. 122/VII

1. Občinski svet Občine Beltinci odobri s strani Osnovne šole Beltinci predlagane nadstandardne zaposlitve v Osnovni šoli Beltinci za šolsko leto 2020/2021.
2. V proračunu za leto 2020 so sredstva zagotovljena. Morebitno razliko za leto 2020 in 2021 bo potrebno zagotoviti s planskimi akti.

Sklep št. 123/VII

Občinski svet sprejme s strani Odbora za negospodarstvo in javne službe družbenih dejavnosti predlagani Letni program športa Občine Beltinci za leto 2020 v predloženi vsebini in obliki.

Sklep št. 124/VII

Občinski svet Občine Beltinci sprejme s strani Odbora za gospodarstvo, varstvo okolja in gospodarske javne službe predlagani Program ukrepov za dodeljevanje finančnih spodbud za razvoj podjetništva v Občini Beltinci za leto 2020.

Izvillečke sklepov iz zapisnika 3. dopisne seje Občinskega sveta Občine Beltinci, ki je bila izvedena korespondenčno, je povzela

Lilijana Bežan Horvat

KUHINJSKE STEKLENE OBLOGE

Od ideje... do izmere in montaže!

Roman Klemenčič s.p. • Štefana Kovača 3 • 9231 Beltinci
T: 02 541 15 00 • F: 02 542 23 45 • M: 041 515 976 • www.tilia-print.com

GLASBENI TABOR *Ljudska glasbena dediščina* BELTINCI, 17. – 18. JULIJ 2020

Javni zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci organizira v okviru projekta Ljudska glasbena dediščina / Folk Music Heritage dvodnevni glasbeni tabor.

Kraj izvedbe:	Kulturni dom Beltinci – Kulturno izobraževalno stičišče (KIS) Beltinci
Program in termin:	Ljudski godci in ljudsko petje - 17. 7. 2020: od 17. do 20. ure - 18. 7. 2020: od 9. do 13. ure in od 17. do 18.30 ure
Mentorji:	ZRC SAZU
Rok prijave:	13. 7. 2020

Prijava:

- Prijave pošljite na naslov:
  - ZTKŠ Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci
  - e-pošta: ztkš@beltinci.si

Udeleženci:

- vodje skupin, zasedb, pevci, godci,
- neomejeno, dobrodošli ljubitelji ljudske glasbe in petja vseh starosti.

Kaj morate še vedeti?

- Udeležba na taboru je brezplačna, vključuje prigrizek, pijačo ter kosilo za vse udeležence.
- Svoja glasbila godci prinesite s seboj.
- Podrobnejši program in informacije: ZTKŠ Beltinci, tel.: 02 541 35 80.

Vljudno vabljeni!

ZTKŠ Beltinci:
Gabrijela Küzma, direktorica, l.r.

Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci

Javni zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci
www.ztk-beltinci.si, ztkš@beltinci.si, tel.: 02 541 35 80

KOLENDAR PRIREDITEV 2020

V Beltincih se bo tudi letos igralo in plesalo

Kulturno umetniško društvo Beltinci, ki je lani obeležilo 50 let delovanja, bi letos s praznovanji nadaljevalo v velikem slogu, a žal nam je pandemija prekržala načrte, zato smo našo najpomembnejšo prireditev v letu 2020, 50. mednarodni folklorni festival, prestavili na naslednje leto.

A ker si v Beltincih naših julijskih večerov brez pesmi in plesa ne moremo predstavljati, smo stopili skupaj in se odločili, da bomo pripravili nekaj manjših prireditev, s katerimi bomo praznovali našo, beltinsko, in vseslovensko folkloro.

JULIJ:

**Četrtek, 16. julij, od 17. - 20. ure in
petek, 17. julij, od 9. - 13. ure in od 17. do 18.30 ure**

Glasbeni tabor Ljudska glasbena dediščina

Kulturni dom Beltinci – KIS
Organizator: ZTKŠ Beltinci

Petek, 17. julij, ob 20. uri

Zaključna prireditev v sklopu projekta Ljudska glasbena dediščina

Koncert zasedbe Marko banda z gosti in udeleženci glasbenega tabora atrij Kulturnega doma – KIS
Organizator: ZTKŠ Beltinci

PRAZNIK FOLKLORE V BELTINCIH:

Sobota, 18. julij ob 10.00

Nastop veteranske folklorne skupine KUD Beltinci

ploščad pred Mercatorjem
Organizator: KUD Beltinci

Sobota, 18. julij ob 19.30

Nastopi folklornih parov iz različnih krajev v Sloveniji in tamburaške skupine KUD Beltinci

ploščad pred Mercatorjem
Organizator: KUD Beltinci

Nedelja, 19. julij ob 11.00

Nastop članske folklorne skupine in Beltinske plej bande KUD Beltinci ter folklorne skupine KD Marko

ploščad pred Mercatorjem
Organizator: KUD Beltinci
Pri izvedbi dogodkov sodelujejo:
Kulturno umetniško društvo Beltinci, Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci, Občina Beltinci, Komuna Beltinci in Turistično društvo Beltinci.
Prijte vsi, šteri ste od kolena vekši pa od podplata menši, z glasnimi gutami, friškimi petami ino trdimi mošnjami!

AVGUST:

Petek, 14. avgust ob 19.00

Slavnostna seja ob 24. prazniku občine Beltinci in dnevu združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

Občinska hiša
Organizator: Občina Beltinci

Petek, 14. avgust ob 20.00

Koncert glasbene zasedbe Prašnati

Grajsko dvorišče
Organizator: Občina Beltinci in ZTKŠ Beltinci

Nedelja, 30. avgust ob 17.00

Kako zveni Mura – koncert Prekmurske godbe Bakovci s solistko Moiro in bakovskimi mažoretkami

Otok ljubezni, Ižakovci
Organizator: ZTKŠ Beltinci in Občina Beltinci

Center prenove in ponovne uporabe Mensana

Pod okriljem socialnega podjetja Mensana že tretje leto deluje Center prenove in ponovne uporabe, ki s svojimi storitvami pozitivno prispeva k zmanjševanju odpadkov in varovanju okolja. V okviru našega podjetja lahko izkoristite priložnost za prenovo pohištva po vaših željah ali nas obiščete v trgovinici v medgeneracijskem središču Mensana (bivša Družbena prehrana), kjer vas čaka široka paleta prenovljenega pohištva in rabljenih predmetov za dom in gospodinjstvo. V naš center lahko po predhodnem dogovoru oddate porcelan, kristal, keramiko, kozarce in ostale uporabne predmete, ki jih ne potrebujete več. Rabljene predmete skrbno pripravimo za vnovično rabo in jim podaljšamo življenjsko dobo. Večje predmete in starejše pohištvo po dogovoru prevzemamo tudi na terenu. V naši

delavnici iz zbranih kosov nastajajo unikatni izdelki z novo uporabno vrednostjo, izvajamo pa tudi manjša popravila in izdelujemo pohištvo iz

recikliranih materialov. V naše delo vključujemo težje zaposljive osebe in ustvarjamo nova delovna mesta v lokalnem okolju ter skrbimo za razvoj krožnega gospodarstva v regiji. Vabljeni k nam vsak delovnik med 8. in 16. uro.

MENSANA D.O.O. – SO.P.
Slomškova 49, 9000 Murska Sobota
www.mensana.net
info@mensana.net
T: 02/521-42-33, 051-628-540

101. majoš v Gančanih podoben in na istem mestu kot 1. majoš leta 1919

Ko smo lansko leto praznovali 100. majoš v Gančanih, verjetno nihče ni niti pomislil, da postavljanje majoša naslednje leto zaradi epidemije ne bo mogoče izvesti. Pa se je pojavila epidemija koronavirusa z njo pa ukrepi zaščite pred prenosi okužb z virusom, med katerimi so bili tudi odpoved prireditev in vseh družabnih dogodkov. Letošnja generacija osemanjstletnikov se je od začetka leta pripravljala na postavljanje majoša. Iz krep papirja so naredili vse okraske, da bi na predvečer prvega maja okrasili »vrij« in ga ponosno ponesli po vasi, okrog kapele do starega igrišča, kjer majoš že več kot petdeset let stoji. Žal je povorka z nošenjem »vrija« in vse kar spada zraven letos odpadlo. So pa letniki rojen leta 2002 vseeno postavili in okrasili »vrij« pri eni izmed letnic in za spomin naredili tudi spominsko fotografijo.

Po družbenih omrežjih so nekateri posamezniki iz Gančan v drugi polovici aprila začeli vaščane pozivati, da obeležijo prihod meseca maja in doma postavijo majhne majoše. 30. aprila zvečer ni bilo ulice, kjer ne bi stal majoš, tudi v zaselkih Hraščice in Turopolje so jih postavili. Eni so bili višji, drugi manjši, nekateri so okrasili domače jelke, smreke pred hišo, nekateri so postavili brezo ali topolo, nekateri pa so okrasili kar sadno drevje. Pri okraskih so ponekod pomagali letniki, ki so dva

večera okrasili z rožami in »pantlikiki« plotove po vasi. Na vrh majoša so vaščani dali tudi slovensko trobojnico. Letniki, so se ponekod poigrali tudi z »razmetavanjem« dvorišč (vrtnimi stoli, okenski rožami, ograjnimi dveri, koši za smeti, lepilnim trakom, ki so ga lepili na vhod...)

Da ne bo osrednjega majoša na starem igrišču smo se vaščani sprijaznili, vseeno pa je pri Gančanih obstajala želja in upanje, da bi imeli tudi 101 skupni majoš. Kot leta 1919, ko so naši predniki ponoči in diskretno prvič postavili majoš, so se tudi letos naši

vaščani (katerim so prišli na pomoč letniki) in s ponosom postavili majoš na mestu pri kapeli, kjer je stal tudi prvi majoš, z borovim stebлом in brezovim »vrijom« okrašenim z »pantliki« ter cvetovi selence, z dvema gobčencama – v eni je bila steklenica domače žganice, majhno krono in na vrhu s slovensko zastavo.

Prvi dan meseca maja so tako domačini pri kapeli lahko opazili 101. majoš, ki je še najbolj spominjal na 1.

*Pripravila
Slavko Petek in Gabrijela Küzma*

Lovska družina Bakovci-Lipovci v skrbi za divjad

V mesecu maju so se člani Lovske družine Bakovci-Lipovci odločili, da bodo v skrbi za manj živalskih nesreč na cestah, posledično pa tudi za manj smrti divjadi, namestili modre svetlobne odsevnike na cestnih smernikih na relaciji Bakovci - Dokležovje.

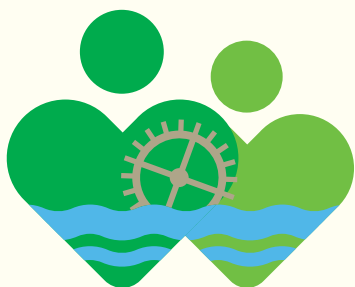
Člana LD, Darko Kreft iz Dokležovja in Jože Kuhar iz Bakovcev, sta izvedla namestitve. Število povozenih divjadi se lahko zaradi odsevnikov zniža kar za polovico, varne pa niso le srne, ampak tudi vozniki s svojimi vozili, saj vemo, kakšno škodo lahko povzroči trk z divjadjo. Odsevniki imajo vgrajene

svetlobne odbojne celice, ki v trenutku, ko jih osvetlijo avtomobilske luči, lomijo svetlobo v stran od ceste. Tako se ustvari neke vrste navidezna svetlobna ograja, ki izgine, ko odpeljemo mimo. Živali so tako bolj varne, mi pa tudi. Živali ne vedo, da nimajo pravice biti na cesti, ravna se po nagonih, občutkih, po naravnih zakonitostih, na nas pa je, da smo previdni vsakokrat, ko sedemo za volan. Vozimo torej odgovorno v skrbi za svoje življenje in za življenje živali.

KS Dokležovje

Novice iz Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci

OTOK LJUBEZNI

Logotip, ki bo pripomogel k še boljši prepoznavnosti našega turističnega bisera ob Muri (Avtor: Damir Sijanta)

Otok ljubezni – nov most, urejena okolica, nova ponudba (kava, čaj)

Letošnja sezona se tudi na našem zavodu ni začela ravno po načrtih, saj nas je, tako kot vse organizacije v turizmu in kulturi, zaustavila pandemija novega koronavirusa. Vendar pa nismo mirovali, saj smo ta čas izkoristili za priprave na sprostitev ukrepov in novo, drugačno sezono, kot smo je bili vajeni doslej.

Vse prireditve, načrtovane za maj in junij, smo morali odpovedati, zato se že veselimo poletja, ko bomo skušali izvesti vsaj nekaj manjših dogodkov, da

se bomo spet lahko srečali in družili. O vseh dogodkih boste pravočasno obveščeni preko družabnih omrežij in drugih oblik obveščanja.

Smo pa bili zelo aktivni na naši najbolj prepoznavni turistični točki, Otoku ljubezni.

Tako so v sodelovanju s Komuno Beltinci potekala intenzivna dela na zelenih površinah, odstranili smo dotrajane objekte, Občina Beltinci je dokončala tudi investicijo novega mostu z okolico, ki si ga obiskovalci z zanimanjem ogledajo. Še posebej privlačen je t.i. *selfie spot*, točka za

fotografiranje v obliki srca, poteka pa tudi sanacija mlina na Muri, katerega kolo se bo kmalu spet zavrtilo.

Obogatili smo tudi ponudbo v naši prodajalni; tako so obiskovalcem poleg številnih kakovostnih spominkov od letos na voljo tudi različne vrste mlevskih izdelkov blagovne znamke BeEko iz priznane ekološke kmetije Paldauf, naše prijazne informatorka pa vam skuhajo domač čaj, ki ga izdeluje socialno podjetje ZRIRAP iz Beltincev. Nismo pa pozabiti niti na ljubitelje kave, saj na novo ponujamo tudi več vrst kavnih napitkov.

Skupaj z Občino Beltinci in Krajevno skupnostjo Ižakovci smo izvedli tudi javni natečaj za nov logotip Otoka ljubezni, na katerega se je prijavilo sedem avtorjev in avtoric. Skupna komisija je izbrala predlog oblikovalca Damirja Sijante iz Gornjih Slaveč, ki ga v Malem rijtaru tudi premierno predstavljamo širši javnosti.

ZKTŠ Beltinci
Simona Cizar

Spletni seminar o portalu e-documenta Pannonica

Pod imenom e-documenta Pannonica se je izvajal projekt, katerega namen je bil oblikovanje interdisciplinarne baze verodostojnih arheoloških, etnoloških, kulturno-zgodovinskih in biografskih

podatkov o kulturni dediščini izbranih 120 krajev na čezmejnem slovensko-madžarskem območju - Prekmurju v Sloveniji in Železni županiji na Madžarskem.

Pomurski muzej Murska Sobota, kot vodilni partner v čezmejnem projektu, je v sodelovanju s Pokrajinskim arhivom Maribor, Muzejem Savaria in Arhivom Železne županije razvil spletni portal e-documenta Pannonica. Na njem so več kot 120 krajev v Prekmurju in Železni županiji na Madžarskem opremili z gradivom iz lastne hrambe, digitalizirano gradivo pa spremljajo še kratki in razumljivi opisi.

V projektu so sodelovale institucije, ki se profesionalno ukvarjajo s kulturno dediščino čezmejnega območja: jo evidentirajo, zbirajo, raziskujejo, varujejo, hranijo in z njo komunicirajo. Skozi partnerstvo je bila vzpostavljena skupna metodologija zbiranja, hranjenja in objavljanja podatkov o kulturni dediščini, ki so jo prenesle v trajno obliko strokovnega sodelovanja.

Korist od izdelkov projekta, predvsem pa od spletnega portala, ki je dostopen tudi preko mobilne aplikacije, bodo imeli šolarji, študenti, učitelji, organizatorji turistične ponudbe, turistični vodiči, lokalne skupnosti, podjetja in drugi, skratka vsi, ki kulturno dediščino uporabljajo za izobraževalne, promocijske in gospodarske namene.

ZTKŠ Beltinci je v okviru projekta e-documenta Pannonica vzpostavil informacijsko pisarno – info točko v beltinskem gradu, kjer sicer že deluje v dveh prostorih (pisarna in klasični TIC). Znano je, da so za turiste, katerih motiv za bivanje v turistični destinaciji ali za obisk turističnih znamenitosti je spoznavanje kulturne dediščine, tradicije in lokalnih posebnosti nekega področja, izredno pomembne podrobne zgodovinske in druge verodostojne informacije (legende, posebnosti kulturnih spomenikov...). V info točki

Predavateljice spletnega seminarja o portalu e-documenta Pannonica, od leve Metka Fujs, direktorica Pomurskega muzeja Murska Sobota, Simona Cizar, ZTKŠ Beltinci, Gordana Šovegeš Lipovšek, Pokrajinski arhiv Maribor, Gabrijela Küzma, direktorica ZTKŠ Beltinci, Mateja Huber, Pomurski muzej Murska Sobota in Ksenija Rojht, sodelavka Pokrajinskega arhiva Maribor

imajo obiskovalci dostop do zbranih podatkov na spletu, opremljena pa je še z dodatnim gradivom iz strokovne in druge literature.

Info točka je namenjena tudi različnim turističnim delavcem (javni zavodi, turistične agencije, animacijske službe v hotelih,...), predstavnikom lokalnih skupnosti (občine in krajevne skupnosti) idr., ki bodo za potrebe turističnih, promocijskih in predstavitevskih publikacij imeli na enem mestu zbrane strokovne raziskane podatke, fotografije in navedene vire za pridobitev podrobnejših vsebin. Informacijska pisarna bo *zaživela* ob koncu projekta in bo vključena v redno poslovanje ZTKŠ Beltinci.

Zaradi pandemije novega koronavirusa nismo mogli izvesti načrtovane delavnice, zato smo skupaj s slovenskimi projektnimi partnerji 2. junija 2020 ob 10. uri pripravili spletni seminar (webinar) za turistične delavce, turistične ponudnike, lokalno prebivalstvo, izobraževalne ustanove, lokalne skupnosti in nevladne organizacije (društva, zavode, ustanove).

Na webinarju smo predstavili spletni portal e-documenta Pannonica in

implementacijo vsebin v turizmu, izobraževanju in promocijskih aktivnostih. Uvodoma sta udeležence pozdravili Metka Fujs, direktorica Pomurskega muzeja Murska Sobota, in Gabrijela Küzma, direktorica Zavoda za turizem, kulturo in šport Beltinci.

Ksenija Rojht, Pokrajinski arhiv Maribor, je predstavila spletni portal E-documenta Pannonica kot pripomoček za interpretacijo kulturne dediščine, Gordana Šovegeš Lipovšek, Pokrajinski arhiv Maribor, je podala recenzije podatkov o kulturni dediščini, Simona Cizar, Zavod za turizem, kulturo in šport Beltinci, pa je predstavila pilotne turistične produkte - predloge itinerarijev za projektno področje Prekmurja in Železne županije.

Videoposnetek spletnega seminarja si lahko ogledate na sledeči povezavi:
<https://youtu.be/RG2secV1MiI>

ZTKŠ Beltinci
Simona Cizar

E-domoznanski večeri Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota

V mesecu maja je Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (PIŠK MS) ob četrtek ob 20. uri pričela z izvajanjem domoznanskih večerov v virtualni obliki. Do sedaj smo pripravili štiri:

- 21. maja 2020: *O bralni kulturi in bralni kulturi in bralni pismenosti pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja,*
- 28. maja 2020: *Prekmurska sanjska knjiga,*
- 4. junija 2020: *Prekmurščina v slovarjih do leta 1919 in*
- 11. junija 2020: *Kovran in Düplin – šaljiva časopisa.*

Vsi e-domoznanski večeri so dostopni na spletni strani knjižničnega YouTube kanala (povezave so dostopne tudi na spletni strani in Facebook strani knjižnice, prav tako na spletni strani Občine Beltinci). Pripravlja jih dr. Klaudija Sedar iz PIŠK MS, na drugem pa se ji je pridružil še red. prof. dr. Marko Jesenšek.

Namen izvajanja domoznanskih večerov v virtualni obliki je predstavljanje in približevanje prekmurske pisne kulturne dediščine in zgodovine lokalne skupnosti, prav tako pa ozaveščanje o pomenu domoznanskega gradiva v knjižnici, promocija domoznanske dejavnosti in spodbujanje zanimanja o gradivu, ki ga hrani knjižnica in je del naše skupne kulturne dediščine. Prav to dediščino smo tokrat ponudili širši publiki v virtualnem svetu, kjer prav tako lahko dopolnjujemo svoje znanje, se ozaveščamo, ohranjamo in gradimo znanje, zaradi katerega smo osebno in duhovno bogatejši.

Kaj so brali pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja, kakšno čtivo so imeli na voljo in katere izdaje so izšle natanko pred 200 leti, torej leta 1820, je bila tema **prvega e-domoznanskega večera**. Kot se ugotavlja, so pred 200 leti imeli na voljo za branje in učenje 22 naslovov knjig, od teh je bilo v tem času 9 ponatisnjenih.

Od teh 22 jih je bilo 7 učnih, 12 verskih, eno delo s posvetno vsebino in dve pesmarici. Prevladovala so torej dela z versko vsebino, a so imela vsa, ne glede na vsebino, velik vzgojno-izobraževalni, verski, kulturni in narodnostni pomen. Vplivala so na dvig izobrazbe, razvoj ter dvig bralne kulture in pismenosti, kar je bil velik izziv, a uspešno premagan, saj je stopnja pismenosti dosegala višjo raven. Knjige so se pripravljale glede na potrebe prebivalcev med Muro in Rabo, prav tako so znali približati gradivo v domačem jeziku. Letnico 1820 pa nosita dve knjižni izdaji: Mihael Barla je pripravil Diktomske, verzuške in molitvene knjižice, v kateri so zbrane svetopisemske zgodbe, molitve za različne priložnosti in napotki za vsakdanje življenje. Drugo delo iz leta 1820 pa je Novi Abecedar, ki ga je pripravil Štefan Lülük, v katerem so po uvodni abecedi z zlogovanjem zbrane kratke in koristne misli za otroke, ki začenjajo brati.

Na drugem e-domoznanskem večeru je bila predstavljena prekmurska sanjska knjiga, ki je izšla leta 1909, čez deset let pa je bila z manjšimi vsebinskimi spremembami ponatisnjena. Knjiga je bila nedvomno novost, pa tudi velika zanimivost, ki je zbujala pozornost in radovednost. Kot beremo v podnaslovu, so simboli, motivi in razlage »vönebráne z edni nemski knig, stere szo med vszejmi szenszkimi knjigami te nájbógse.« Avtor te knjige je Jožef Pustaj (1864-1934), ki je bil rojen v Beltincih kot Jožef Pozdrec, in je do leta 1919 deloval kot kantor in šolski upravitelj v Martjancih.

Knjiga je sestavljena iz treh delov: iz razlag sanj po abecednem redu, potem so navedene splošne značilnosti mesečnih planetov oz. horoskopskih znamenj, v tretjem delu pa najdemo razlago vsakdanjega kihanja na tešče, torej kaj pomeni, če se nam kihne zjutraj na tešče na posamezen dan v tednu.

O slovaropisnih dosežkih do leta 1919, v katerih so bile zbrane prekmurske besede kot učni pripomoček za razumevanje pomenov besed, razvijanje spretnosti in bogatenje besednega zaklada, pa je tekla beseda na tretjem **e-domoznanskem večeru**. Prvi dvojezični slovarji s prekmurskim besediščem so začeli nastajati konec 18. in v začetku 19. stoletja. Do leta 1919 so izšli 4 dvojezični slovarji, dva prekmursko madžarska v letih 1790 in 1833 ter dva madžarsko-prekmurska v letih 1833 in 1919. Prvi je v učbeniku *ABC knjižica na narodni šouli hasek* leta 1790., ki ga je pripravil Mikloš Küzmič. Potem sta leta 1833 izšla dva: enega najdemo v prevodu slovnice, ki ga je pripravil Jožef Košič in objavil z naslovom *Kratki Navuk Vogrszkoga Jezika za Zacsetnike*, drugega imamo v učbeniku Štefana Lülüka z naslovom *Te velke ABC ali Solszka-Vcsenyá*, a je ta učbenik ostal v rokopisu. Četrty pa je izšel leta 1919 pod avtorstvom Aleksandra Kardoša in naslovom *Magyar-vend szotar*. Sestavljen je iz dveh delov: prvi je Mali rečnik za najpotrebnejše reči, sledi Zgučavanje, torej primeri, kako kaj vprašamo, povemo v različnih situacijah.

Na četrtem e-domoznanskem večeru pa sta bila pobje predstavljena dva humoristična časopisa, ki sta izhajala letno enkrat kot prilogi Murske krajine, tednika za gospodarstvo, prosveto in politiko. Prvi je bil Kovran (1936-1937), list sokolskega jazz-orkestra v Murski Soboti, ki je izšel dvakrat, prvič na pustno nedeljo, 23. februarja

1936, na 8 straneh in drugič na pustni torek, 9. februarja 1937, na 6 straneh. Drugi pa je bil Düplin (1939-1941), list nogometnega kluba Mura v MS. Ta je prvič izšel 1. februarja 1939 na 10 straneh, drugič 1. februarja 1940 na 8 straneh in tretjič, zadnjič 25. februarja, prav tako na 8 straneh. V obeh so v knjižni obliki in v prekmurščini zapisane krajše zgodbe, dialogi, pesmi, ob katerih so ilustracije, karikature in oglasi vseh vrst, ki so bili pomemben del vsebine, vse to seveda začinjeno s

kančkom ali več parodije oz. humorja. Urednik obeh je bil Milan Ferjan (1907-1945), učitelj v Bakovcih, ki je bil tudi član soboškega Sokola, društvenega orkestra in društveni režiser. V letih 1930-1936 je bil tudi trener nogometašev ŠK Mura Murska Sobota. Umrl je aprila 1945 v taborišču Buchenwald, njegovo ime je vklesano ob še drugih 46 na zahodni strani spomenika padlim prosvetnim delavcem NOB v Pomurju v soboškem parku.

Z e-domoznanskimi večeri si želimo približati delček pisne kulturne dediščine, ki je del nas, okolja in družbe, v kateri živimo, jo predstavljati, ohranjati in predajati naprej, saj s tem izkazujemo tudi spoštovanje do vseh preteklih pisnih dosežkov v domačem in razumljivem jeziku.

Klaudija Sedar

Iz KUD Melinci

Za nami je obdobje »korona krize«. Prebrodili smo ga vsak po svoje, vsak po najboljših močeh. Verjetno nas ni malo, ki smo težko čakali, da se bodo sprostili nekateri ukrepi, da se bomo lahko ponovno družili.

Načrt dela članov Kulturno umetniškega društva Melinci je bil in tudi ostaja zelo obširen, nameravali smo nadaljevati z velikimi koraki. Pripravili smo veliko raznolikih dogodkov, s katerimi bi popestrili dogajanje v našem kraju in

občini. Žal nam je načrte prekrizala epidemija. Kljub optimizmu, da bomo že aprila lahko nadaljevali po načrtih, so se kar vrstile odpovedi dogodkov. Žal smo bili primorani prilagoditi tudi načrte za proslavo ob dnevu državnosti. Ko smo pripravljali program, smo imeli na voljo informacije, ki nam niso dopuščale veliko kreativnosti. Tako se je porodila ideja, da program posnamemo. In smo zavihali rokave. Sedaj, ko berete te vrstice, je situacija že popolnoma drugačna. Iskreno

nam je žal, da ni bil uresničen prvotni načrt...morda – ne morda, verjamem, da ob naslednji priložnosti.

Upam, da ste si v preteklih dneh ogledali proslavo! Mi smo se potrudili po najboljših močeh. Hvala vsem, ki ste nam pomagali pri uresničevanju idej in zamisli.

Tina Zver-Vlaj

Pomembnost samooskrbe s hrano

Po izbruhu koronavirusa se je izkazalo, kako zelo pomembna je samooskrba in kako zelo ključna je živilsko predelovalna industrija pri preskrbi prebivalcev Slovenije s hrano. Ravno v času epidemije potrebujemo varno in kakovostno hrano, zato moramo stopiti skupaj in kupovati od slovenskih kmetov in slovenske živilske industrije, poudarja vlada. Na kmetijskem ministrstvu močno spodbujajo ljudi k poseganju po slovenskih kmetijskih pridelkih in živilskih proizvodih. Poudarjajo, kako zelo je pomembno, da trgovine nabavo usmerijo v slovenske dobavitelje in da živilsko predelovalna industrija uporablja slovensko surovino. Tudi slovenski kmetje so junaki krize. Zdaj lahko bolj kot kdajkoli prej pripomorejo, da

Vir:
Trgovina Zelena točka

cena. Odkup so zaradi težav pri izvozu sicer povečali v nekaterih slovenskih mlekarnah, a so hkrati opozorili na omejeno zmogljivost. Kot ena od rešitev se ponuja predelava mleka v mleko v prahu, kar pa je v Sloveniji možno le v Pomurskih mlekarnah. Perutninarji medtem ne poročajo o večjih težavah glede odkupa; manj povpraševanja je seveda pri hotelirjih in gostincih, a se je hkrati povečalo povpraševanje pri trgovcih.

Kako sploh vemo, da je hrana slovenska?

Predpakirana živila v trgovinah so primerno označena, kmetije pa imajo tudi možnost zaščititi pridelke in živila v različnih shemah kakovosti. Tako so denimo s posebnim znakom

označeni poreklo, ekološka živila, izbrana kakovost Slovenija, integrirana pridelava in podobno.

Nadzor nad pravilno uporabo certifikatov in simbolov vršijo inšpektorji Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, skladnost proizvodov s specifikacijami

za vse sheme kakovosti oziroma certificiranje pa izvajajo imenovani certifikacijski organi, in sicer Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu (KON-CERT), Bureau Veritas in Inštitut za kontrolo in certificiranje Univerze v Mariboru (IKC-UM).

Vir:

<https://cekin.si/koristno/kupujmo-slovensko-hrano-kmetijstvo-samooskrba-lokalno-novi-koronavirus.html>

**Društvo prijateljev
agrarne ekonomike
Katja Marič, ekon.**

Za Vinogradniško društvo Beltinci uspešna že prva polovica leta 2020

*Delo človeka in narave se najmočneje
začuti v vinu, ki je božanska stvaritev
in odraža neuklonljivost človeka ter
vsemogočnost narave.*

(židovski talmud)

Vinogradniško društvo Beltinci deluje že od leta 1997. V svoje vrste ima vključenih 54 aktivnih članov, ki s svojim delom, znanjem, izkušnjami, predlogi in idejami bogatijo dejavnost društva. Na raznih srečanjih in prireditvah se članom radi priključijo še simpatizerji in prijatelji žlahtne kapljice, ki dodajo svoj kanček dobre volje in požrtvovalnosti k uspešnemu delovanju društva. V našem društvu skrbimo za promocijo in prepoznavnost nas in Občine Beltinci, tako izven občinskih meja kot tudi izven meja naše prelepe domovine. Za prijatelje žlahtne kapljice in za izmenjavo in ohranjanje kulturne dediščine in dobre volje meddržavne meje ne predstavljajo nobene ovire, preprosto ne obstajajo.

Prva polovica leta 2020 je bila tudi za naše društvo dokaj pestra. Aktivnosti, ki smo jih izvedli, so bile:

16. januarja 2020 smo se udeležili koordinacije vinogradniških društev v Filovcih, ki jo je sklical in vodil enolog Ernest Novak. Obenem so trije naši člani sodelovali na vinogradniškem kvizu.

17. januarja 2020 smo izvedli družaben kartaški večer - srečanje članov in simpatizerjev VD Beltinci. Sodelovalo je 42 kartaških zanesenjakov. Za prva štiri mesta smo priskrbeli dokaj bogate nagrade, ki nam jih je donirala Gostilna Štaus iz Dokležovja (Iskrena hvala za

izvirne in bogate nagrade.). Dosežena mesta in dobitniki niso pomembni; kar šteje na takem srečanju, je druženje, srečevanje ter pogovori, ki bogatijo vsakega izmed nas. Prvo večje društveno srečanje po novoletnih praznikih je tako po mnenju večine prisotnih odlično uspelo.

25. januarja 2020 smo se štirje člani VD Beltinci na povabilo VVV KOMARNA 2001 (Novigrad Podravski, Hrvaška) udeležili njihove tradicionalne vinogradniške prireditve za Vincekovo. S tem obiskom smo utrdili prijateljske vezi čez mejo naše domovine s somišljeniki. Bili smo odlično sprejeti, saj nas je poleg vseh govorcev iz društva pozdravil tudi načelnik občine, s katerim smo po končani prireditvi izmenjali nekaj zelo prijetnih, spodbudnih besed o sodelovanju; prvič smo se srečali pri njih lansko leto na naši strokovni društveni ekskurziji. Člane njihovega društva smo obkrat povabili tudi na obisk in izlet v naše kraje, vendar pa nam je izbruh pandemije načrte prekrizal.

Začrtane aktivnosti smo nadaljevali tudi v mesecu februarju. Tako smo 3. februarja 2020 izvedeli tradicionalni Blažev rez pri društveni vinoteki za občinsko zgradbo v Beltincih, kjer se je zbralo okrog 30 članov in simpatizerjev VD Beltinci. S slavnostno ceremonijo sv. Blaža in njegove ekipe smo tako na simboličen način »odprli« začetek del v vinogradih, ki se praviloma pričnejo prav z rezom vinske trte.

8. februarja 2020 smo izvedli strokovni prikaz rezi vinske trte pri našem članu, v vinogradu družine Marjana Forjana na Globočkon brejgi. Kljub nekoliko

hladnemu jutru se nas je zbralo 23 članov, strokovni prikaz pa sta izvedla Miha Kuhar in Stanko Sodec, domačina, sama izkušena vinogradnika z več tisoč trtami iz Šprinca - Koprive. Mrzlo jutro se je prelevilo v čudovit sončen dan. Datum je sovpadal s kulturnim praznikom, tako da smo si na ta dan beltinski vinogradniki vzeli čas in na edinstven način obeležili praznik kulture in našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Ker na Globočkon brejgi, kot mu pravijo domačini, domuje kar nekaj naših članov, smo si vzeli čas za obisk njihovih zidanic in vinogradov. Svoja vrata in gostoljubje so nam izkazali, poleg že prej omenjenega Marjana Forjana s soprogo, še Matjaž Marin s soprogo, Andrej Lukač, Vlado Antolin s soprogo ter Albin Hajdinjak s soprogo. Pri vsakem od naštetih smo bili toplo sprejeti in pogoščeni z domačimi dobrotami in seveda pristno žlahtno kapljico, kot se seveda spodobi za tovrsten obisk. S harmoniko nas je ves čas razveseljeval naš nepogrešljivi harmonikar Viktor Tkalec st., vmes pa so mu priskočili na pomoč ostali harmonikarji, da si je sam malo spočil otekle prste od celodnevnega igranja. Vesela pesem je kar sama polzela iz naših grl in src, tako da se nas je skupaj s harmoniko lepo slišalo po celem Globočkon brejgi. Na koncu celodnevnega druženja smo se polni novega znanja in pridobljenih izkušenj pozno popoldne odpravili proti domu. Še enkrat najlepša hvala vsem gostiteljem, izvajalcema prikaza rezi za poučno praktično rez ter vsem ostalim prisotnim za pridih dobre volje, s katero so ustvarjali čudovito vzdušje čez cel dan. Ta dan smo združili prijetno

s koristnim, pridobili nova znanja, se prešerno razveselili, izmenjali izkušnje in se družili na svojstven način, kot se to znajo samo vinogradniki, obenem pa dostojno obeležili kulturni praznik.

Žal nam je nadaljevanje zimsko-spomladanskih aktivnosti prekrizal vdor koronavirusa v našo deželo. Primorani smo se bili sprizniti z dejstvom, da je virus med nami da je zato potrebno upoštevati vsa navodila za ohranjanje zdravja. Tako je odpadlo fitofarmaceutsko predavanje, občni zbor, po vsej verjetnosti pa se bomo morali posloviti tudi od načrtovane strokovne ekskurzije. Vse naše predvidene aktivnosti bomo pač preložili na poznejši, boljši čas.

Med prvimi smo se v društvu odločili priskočiti na pomoč pri varovanju Doma Janka Škrabana v Beltincih. Takoj, ko je s strani Občine Beltinci prišlo obvestilo za pomoč pri varovanju, smo se odzvali. Na velikonočni ponedeljek, 13. aprila 2020, je osem naših članov z vso resnostjo in odgovornostjo varovalo dom starejših.

V življenju nas spremljajo tako lepe in tudi manj lepe zgodbe, prepletene z žalostjo in solzami. V mesecu maju 2020, natančneje 11. maja, nas je mnogo prezgodaj, v 75. letu, zapustil naš zvesti član Jožef Hartman - Jus iz

Mladinske ulice 2 a v Beltincih. V imenu VD Beltinci se mu zahvaljujemo za vse, kar je dobrega storil za nas in za delovanje društva. Ohranili ga bomo v trajnem in večnem spominu. Slava mu, naj počiva v miru.

Ko nastaja ta članek, še zmeraj trajajo določeni ukrepi osebne distance zaradi še trajajočega virusa COVID-19, epidemije, ki je zaznamovala ne le našo pokrajino ob Muri ter našo domovino, ampak tudi cel svet. Upam in želim, da bomo s skupnimi močmi

zmogli premagati tudi to na videz nepremostljivo oviro in bomo iz te krize prišli vsi skupaj še močnejši.

Upamo in želimo si, da se bodo do našega društvenega piknika ob koncu meseca avgusta zaščitni ukrepi toliko sprostil, da ga bomo lahko izvedli, do takrat pa pazite nase.

VD Beltinci

15. Pohod po Ferijevi in 4. po Jožetovi poti

V soboto, 13. 6. 2020, je v organizaciji Športne zveze Beltinci in Planinskega društva Matica potekal že 15. Pohod po Ferijevi in 4. po Jožetovi poti. V spomin na Ferija Maučeca in njegovega velikega prijatelja Jožeta Horvata, dva nekdanja izvrstna športnika in športna delavca, se je v športnem parku Beltinci zbralo 54 pohodnikov.

Pred začetkom pohoda je udeležence nagovoril predsednik SZ Beltinci Andrej Pozderek, ki je povedal, da je potrebno ta spominski pohod na dve velika športna moža, ki sta glas domače vasi ponesla po Sloveniji in tudi izven, nadaljevati. Potem je vodja pohoda Jože Ružič, predsednik PD Matica, seznanil pohodnike o trasi, ki jo bodo prehodili,

in o varnostnih ukrepah, ki se jih je potrebno držati. Sledil je pohod po Ferijevi in Jožetovi priljubljeni poti od Beltincev do Lipovcev. V Lipovcih smo se okrepčali s hrano in brezalkoholno pijačo, nato pa nadaljevali s hojo proti Gančanom ter nazaj v športni park v Beltincih. Dolžina prehojene poti je bila približno 8 km.

Po zaključku pohoda so se udeleženci v parku okrepčali s hrano in pijačo, na koncu pa sta se Ferijev sin Marjan in Jožetova žena Zinka zahvalila vsem udeležencem pohoda. Sledila je še pot do beltinskega pokopališča, kjer smo položili šopka in prižgali sveči na grob obeh pokojnikov.

Iskrena hvala tudi Igorju Sukiču in ostalim članom NK Mure, ki so v imenu

kluba NK Mura prinesli šopek v zahvalo Feriju za dolgoletno igranje v črno-belem dresu.

Udeležba na pohodu se z leti prenaša na vnuke in preostale športne delavce, pri čemer se vsakoletnega srečanja udeleži vse več ljudi.

*Predsednik ŠZ Beltinci
Andrej Pozderec*

Tvegano in škodljivo pitje alkohola v času duševnih stisk – spoprimimo se s stresom na zdrav način

V času duševnih stisk ljudje iščemo različne načine za njihovo lajšanje. V naši kulturi, imenovani tudi »mokra kultura«, pa je zelo pogosto prepričanje, da alkohol reši težave, odžene skrbi in izboljša razpoloženje. To je sicer po eni strani res, saj ima alkohol pomirjevalni učinek, ki pa deluje le kratkoročno. Zato marsikdo poseže po alkoholu v upanju, da bodo tesnoba, stres, zaskrbljenost in strah izginili.

Tudi v času epidemije COVID-19 se je v Sloveniji povečala poraba alkohola in ostalih drog. Število kaznivih dejanj nasilja v družini je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem naraslo za 20%. Alkohol je v Sloveniji v času COVID-19 najpogosteje uporabljena droga. V času epidemije smo ljudje doživljali različne stiske. Nekatere so se pojavile na novo, druge poglobile. Čas, ki prihaja po času epidemije, bo duševne stiske samo še stopnjeval, saj je pred nami tudi gospodarska kriza. Razlogi za pogostejšo rabo alkohola so predvsem dolgočasje, osamljenost, tesnoba, nemir. Vsi ti občutki povečajo željo po omilitvi težav s pitjem alkoholnih pijač.

Ker pitje alkohola v manjših količinah kratkoročno lahko daje občutek večje sproščenosti, dvigne razpoloženje in povzroči nekritičnost oz. občutek, da naši problemi »izginejo«, niti ni tako nenavadno, da posameznik v stiski kdaj poseže po pitju alkohola. Alkohol na naše telo namreč deluje tako, da upočasnjuje delovanje osrednjega živčnega sistema in nam na kratki rok lahko daje občutek pomirjenosti. Ob

tem pa se je pomembno zavedati, da gre le za nekatere kratkotrajne učinke, ki izginejo, kakor hitro se alkohol izloči iz telesa. Na drugi strani pa ima še mnoge negativne učinke, ki se lahko pokažejo že zelo hitro. Prav tako ima že negativen kratkoročni vpliv na imunski sistem, saj naj bi bil, po ugotovitvah raziskav, posameznik še 24 ur po tem, ko je ob neki priložnosti popil preveč alkohola, bolj dovzeten za viruse, bakterije in posledično okužbe. Poleg kratkoročnih negativnih posledic ima pitje alkohola tudi mnoge dolgoročne negativne posledice.

Nujno je razjasniti tudi različne mite glede alkohola, ki so se v zadnjem času pojavljali. Miti, da pitje alkohola uničuje novi koronavirus, da pitje alkoholnih pijač z visokim odstotkom alkohola ubije virus v vdihanem zraku, da pitje alkohola spodbuja imunost in odpornost proti virusu, seveda NE držijo.

Pravzaprav novejše raziskave kažejo, da varne uporabe alkohola ni. Manj kot posameznik spi, manjše je tveganje, da bi alkohol povzročil trajno škodo. Zato glede pitja alkohola priporočamo: »Čim manj ali nič«.

Iz teh razlogov je pomembno opozarjati, naj se ljudje v primeru stisk, vprašan ali dvomov raje obrnejo na različne obstoječe vire pomoči. Ti so za celotno Slovenijo zbrani na spletni strani projekta SOPA - Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (www.sopa.si), ki se v naši regiji še vedno aktivno izvaja v ZD Murska Sobota in ZD

Gornja Radgona v obliki svetovanj in pomoči pri opuščanju tvegane in škodljivega pitja alkohola. V sklopu projekta smo razvili tudi delavnice Zdravi odnosi, na katerih se udeleženci opremi z izbranimi veščinami za krepitev medosebnih odnosov in sicer: učinkovitega izražanja svojih potreb, dobrega počutja, sprotnega reševanja problemov in zdravih medosebnih odnosov. Udeležba je brezplačna, potrebno pa se je najaviti oziroma poklicati. V naši regiji se te delavnice izvajajo v sklopu Centrov za krepitev zdravja v ZD M.Sobota in ZD Gornja Radgona. Vse kontakte najdete na spletni strani www.sopa.si. Vabljeni k udeležbi.

Na spletni strani www.sopa.si boste pod zavihkom Kam po pomoč našli tudi veliko gradiva na to tematiko in seznam delujočih virov pomoči, razporejen po regijah.

Naš imunski sistem lahko krepimo tudi z zdravim načinom prehranjevanja in redno telesno aktivnostjo. Obstaja veliko metod obvladovanja stresa, zmanjševanja občutka strahu, panike in zaskrbljenosti oz. kako skušati ostati miren ali pa se pomiriti. O svojih stiskah se pogovarjamo z ljudmi, ki so nam blizu, ohranjamo socialne stike, kolikor gre, skrbimo za zdrav življenjski slog in z njim poskrbimo za svoje zdravje, bodimo strpnosti do sebe in soljudi.

Če doživljamo stiske, kadar imamo vprašanja, alkohol nikoli ni pravi odgovor, ni rešitev. Saj veste, kako pravijo, da »problemi plavajo«. In res

je tako. Problemi ostanejo, če jih ne rešujemo na pravilen način. Zato se v primeru stiske obrnite na viro pomoči.

In za zaključek morda nekaj misli:

»Alkohol NI rešitev.

NE ščiti pred virusi.

Zmanjšuje odpornost.

NE lajša osebnih stisk.

Alkohol uničuje zdrave odnose.«

Povzeto po www.sopa.si.

Pripravila: **Jasmina Črnko Papić,**
NIJZ OE M.Sobota

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Boris Brunec Predstavitev romana Pot med dvema rekama

Nekdo me je vprašal: "Boris, zakaj si napisal to knjigo in s kakšnim namenom?"

Pa sem mu odgovoril:

"Že pred leti sem izdal roman in pesniško zbirko in želja je bila, da napišem še kaj. Zaradi poklicnih poti in bivanja v tujini nekako ni bilo časa za pisanje. V tem obdobju sem se posvečal predvsem slikarstvu in glasbi in na tak način iskal ravnovesje med delom in prostim časom. Po nekaj letih zelo aktivnega in odgovornega dela sem končno našel spet čas za pisanje. Kmalu zatem je nastal roman »Pot med dvema rekama« v dveh delih in na 570 straneh. Izšel je pred kratkim pri založbi Primus. Vsekakor pa nastaja tudi že nov roman." Med bivanjem in poklicno potjo v tujini sem spoznaval različne ljudi in njihove usode. Vse to sem združil v ljubezenski roman. V njem sem hotel povedati, da obstaja vedno neka pot iz krize, če le človek vztraja in ima ob sebi ljudi, ki jih ima rad, jim zaupa. Na čustven način sem hotel združiti vsa dogajanja, jih povezati v zgodbo, ki se prepleta med akterji tega romana. Povedati sem hotel, da smo ljudje največje bogastvo, da je spoštovanje sočloveka nekaj najdražjega. Prikazati sem hotel, da ni pomembno, kakšne rasne, verske, kulturne pripadnosti smo, vedno lahko skupaj najdemo dialog in pot. Ljudje smo vsi enaki, pa najsi smo bogati ali revni. Zame je še vedno največja vrednota ljubiti in biti ljubljen. Ni ga bogastva, ki bi lahko preplačalo vse to. Včasih posvetimo premalo pozornosti drug drugemu, zato v tem romanu vključujem veliko dialogov v smislu globokega spoštovanja drug do drugega.

Lotil sem se tudi teme zdomstva, ki pa je za pokrajino ob Muri še vedno aktualna tema, saj veliko ljudi odhaja po svetu in išče svoje poti, ki pa niso vedno lahke. Opisujem lepote Slovenije, še posebej naše pokrajine, in jih na poseben način vključujem v roman. Prav tako se posvetim drugim deželam in iščem prijetne kotičke. Na tak način popeljem bralca na čarobne kraje. Knjiga je namenjena širšemu krogu bralcev, njena posebnost pa je, da odraža sedanji moderni čas in posledice pluralizma našega življenja. Dotika se najrazličnejših tem, kot so: odnosi med spoloma, družabno življenje, odvisnost od drog, lepote narave, različni kraji doma in po svetu, poslovni svet, glasba, zgodovina, kultura, ljudje doma in po svetu. Vse to lahko zasledimo v tem romanu. Zato sem prepričan, da bo vsakdo našel kaj zase. Predvsem pa sem vse te teme povezal tako, da bralca potegnejo med svoje vrstice. Ko pa prebere odlomke ali celo knjigo, se mu misli še naprej vračajo k njeni vsebini. Ko bralec že

misli, da je vsega konec, se nek dogodek spet začne in ga pritegne še bolj. Knjiga je zanimiva in poučna. Odkriva in razkriva tudi svet bogastva, a le toliko, kot mora.

Njeno sporočilo se glasi:

Ljudje smo kot bilke na svetu in nič ni večnega. Tu smo le začasno. Zato ni pomembno, kako bogati smo, kaj smo, kdo smo. Pomembno je samo, da ostanemo ljudje.

-Ljubezen, pa naj bo takšna ali drugačna, je neprecenljiva, saj se je ne da kupiti.

-Včasih ne opazimo, da so majhne pozornosti lahko veliko pomembnejše in nas lahko bolj osrečijo, kot nekatere materialne dobrine, ki so minljive."

In še misel iz knjige:

»Življenje nam včasih kaj vzame, vendar nam po drugi strani lahko veliko da. Le sprejeti ga moramo tako, kot je, in nekega dne nas lahko osreči.«

Za konec še krajši odlomek iz prvega dela knjige:

"S Sonjo sva preživela lep prijeten dan. Nihče naju ni motil, bila sva tu, drug za drugo. Prelepa prekmurska pokrajina, toplo sonce in ljubezen, ki naju je povezovala, da je bilo kot v pravljici. Želel sem si, da bi se najina pravljica nadaljevala. Tolažila me je misel, da bo Sonja ostala še nekaj dni pri nas v Prekmurju in da mi je ostalo še nekaj dopusta, preden se z Ramono spet vrneva v veliko mesto. Tam ni tega, kar imamo tu, doma. Resda je lepo mesto, toda čas tam teče drugače. Vsi ljudje hitijo, vsak nekam beži. Zdi se, kot da jih preganja nevidna sila. Tako pač je v velikem mestu.

Ko tako razmišljam, me Sonja prime za roko in mi reče:

Kaj je, Janez, zakaj si tako otožen?

Mislím na dan, ko se bom spet poslovil od tebe in se vrnil v tuji svet. V življenje, ki je tako zelo drugačno od tega. Tam so tudi ljudje drugačni. Ni toliko druženja

in veselja kot pri nas. Vsak gleda samo nase. Včasih celo sosed sosedu ne pozna.

Ne misli zdaj na to, Janez. Prepusti se temu času tu, zdaj.

Prav imaš, Sonja. Ne bom več mislil na tisti svet, ki je drugačen. Prepustil se bom temu kraju in tebi. Pridi, daj mi roko, da

te popeljem še do drugih lepih in skritih koticov na tem Otoku ljubezni.

Boris Brunec

Nedokončano iskanje

20. poglavje

Zdravnikova otroka sta po končani gimnaziji nadaljevala študij v Ljubljani, Julkina hči Štefka pa je po srednji tekstilni šoli dobila zaposlitev v tekstilni tovarni MURA.

Julka se je preselila v svoj novi dom. Karel ji je v teh letih veliko pomagal, da je domek od zunaj in znotraj dobival pravo podobo. Končno je Julka v Karlu našla pravo sorodno dušo. Postala sta prava zaupna prijatelja. Razumevajoč in obenem stvaren mož z obema nogama na tleh je Julki vlival samospoštovanje in sigurnost ter moč. Postala je odločna in vedra ženska, ki ve, kaj hoče in zmore v življenju. Lepega dne ji je predlagal poroko, da ji bo šlo lažje. Julka sama je že premišljevala nekaj podobnega, ker so stvari lažje šle od rok poročenim sodelavkam kakor mamam samohranilkam.

Pa sta se neke sobote zares poročila čisto na tiho. Zdravnikova sta bila priči, vsi ostali dragi gostje so bili iz Melincev. V Julkini veliki dnevni sobi so pripravili slavnostno mizo in imeli čudovito pojedino. Prijateljski klepet, smeh in veliko dobre volje je preplavilo Julkino domovanje.

“Če si se ti lahko poročila, se lahko tudi jaz ...!” je jezno zakričala Štefka proti svoji materi le nekaj tednov po Julkini poroki.

“Ampak dekle, zelo mlada si še in šele leto dni delaš. Nekaj prihranila s fantom in šele nato razmišljajta o družini,” je dobronamerno svetovala Julka.

“Mama, ni časa za premišljanje. Noseča sem in v mesecu dni se bom poročila, nato se vseliva v zgornje nadstropje, opremiva, potem sem pa že na porodniškem...”

Julka si je grizla ustnice. Bila je zelo jezna, ampak pomoči ni bilo. Z možem sta ihtavo urejala okolico hiše, preden pride jesensko slabo vreme. Karel je možko vihtel motiko, kramp in ostalo orodje, ko je hitel urejati okolico. Pot mu je curkoma lil z obraza in hladen znoj ga je oblival po čelu. Že nekaj dni se ni prav dobro počutil.

Poroko so opravili v enakem stilu kot Julkino pred nekaj meseci. Mladoženec je bil fant iz Štefkine brigade, poznala sta se že iz osnovne in poklicne šole. Sedaj ju je čakala odgovorna vloga starševstva. Življenje je dobilo svoj vsakodnevni ritem. Služba, dom, zdravnikovi, k sorodnikom na Melince in tako naprej. Vse bi bilo prelepo, če bi Karel ne dobil nenadoma visoke vročine, nato čuden kašelj in slabost. Julka je poklicala zdravnika na pomoč in ta je Karla kar sam odpeljal v bolnišnico.

Julka je vsa nesrečna dan za dnem hodila k njemu. Nič ni kazalo na boljše. Karel je dobil še pljučnico in začel vidno hirati. Na enainvajseti dan je Karel umrl. Julko je neizmerno prizadelo. Spet je zapadla v svoj neutolažljiv obup.

“Le zakaj meni? Le meni se dogajajo tako strašne preizkušnje...!”

Pogreb in vse ostale ceremonije je preživela v neki čudni odsotnosti duha. Šele čez nekaj dni je začela dojemati veliko neizrekljivo praznino v svoji bližini. Nezavedno ga je pričakovala in iskala vsepovsod, kot je bila njuna navada.

“Štefka, mali ima vročino. Upam, da ne bodo vodene kože, v vrtcu jih skoraj vsi imajo,” je bila Julka zaskrbljena za dvoletnega Andrejčka. Štefka je imela v naročju mlajšega Aleša, starega devet mesecev. Kar hitro se je potrudila za naraščaj. Dokler je lahko mati Julka poskrbela za vnuko, je imela Štefka možnost brez skrbi biti v službi.

Leta so minevala, fantje so rasli in Julka je uživala v njihovem veselju, v svojem srcu pa pestovala svoje bolečine in žalost.

Obiskovala je zdravnikovo hišo in prijazen par, ki je tudi že ostarel. Otroci so bili v Ljubljani in imeli so že lastne otroke. Tudi na Melincih je bila družina v razrastu in je lepo uspevala. Fanta sta nekako ob istem času našla svoji ljubezni. Štefka ni kazala mnogo razumevanja do mlade ljubezni svojih otrok. Julka, ki je fanta zagovarjala, je često dobila gorke besede ali celo hude žaljivke. Odkar je bila upokojena, jo je Štefka kar nekajkrat napodila iz hiše. Julka je Štefko opomnila,

»PRIJATELJI«

Prijatelji moji,

kje ste zdaj vi?

Vse je minilo,

kot nekđaj več ni.

Zato srce boli.

Druženja več ni,

vsak po svoje hiti,

preganja vsakđanje skrbi.

Misli v sebi drži,

da v srcu še bolj boli.

Zdaj časa več ni,

ne za besedo, pozdrav.

Le za bogastvom peha se

vsak izmed nas.

Zato srce nas boli.

MILICA ŠADL

(iz knjige *Moje misli-moje pesmi*)

da je hiša še vedno njena in bo v nji tudi do smrti ostala.

“To bomo pa še videli,” ji je zabrusila hči po hudem prepiru. Glede na kaos v hiši sta se fanta odselila vsak k svoji izbranki. Šele sedaj je hudobna Štefka dobila moč. Pregarjala je ubogo mater in Julka sedaj ni imela zagovornikov in rešiteljev v svojih vnukih. Celo na socialno se je odpravila po nasvet in pomoč. Toda ni bila uslišana, ker je hči izjavila, da se materi meša in jo daje demenca. Šele s posredovanjem prijatelja zdravnika, ki ji je pomagal zaceliti rane po padcu po stopnicah, k čemur je pripomogla Štefka, je uspelo Julki priti v dom starejših občanov. Le redkim ljudem je lahko zaupala in malo pravih prijateljev je ostalo. Občasno sta jo obiskovala vnuka, ki sta imela vsak že dva otroka. Starejši je imel dve hčerki, mlajši pa dva fanta. Hči, ki je na veliko gospodarila na Julkinem domu, ni nikoli obiskala matere. Po svoje je bila Julka vesela, da je tako. Tako ali tako ni vedela, o čem bi se lahko pogovarjali. Zdravnikova sta povedala, da je Štefka moža nagnala in da sama gospodarji v hiši.

Življenje pa je vsem na svetu teklo enako hitro in neizprosno. Vsi starejši so se starali in vsi mlajši so rasli in se razvijali. Tako sta Andrejevi hčerki že študirali v Ljubljani, Aleševa fanta sta obiskovala srednjo šolo; eden zdravstveno v Rakičanu, drugi srednjo ekonomsko. Njihova babica Štefka je divjala sama nad sabo v prazni hiši, prababica Julka pa je uživala v družbi souporabnic v domu za ostarele. Občasno sta jo obiskovala ljubljena vnuka, ki nikoli nista pozabila njenega rojstnega dne. Tudi pravnuki so jo občasno obiskali, ko jim je urnik njihovega življenja to seveda to dopuščal. Breda je s priprtimi očmi opazovala starko. Ta se je zagledala skozi okno in kakor da bi za pogledom odšla tudi sama. Pozabila je na obiskovalko in njeno prisotnost. Tišina se je vlekla skoraj v nedogled in Breda se je odločila, da jo prekine.

“Prababica, hej hej, kam si odpotovala?”

“Ojej, veš zamislila sem se daleč nazaj v svojo mladost, v svoje trpljenje, sanje, odrekanja in večno iskanje. Iskanje malo toplote, ljubezni, razumevanja in človečnosti.

Tedaj, ko sem se iz Avstrije vrnila na poroko brata Tinča in sestre Micke, bi ne smela nikakor ostati doma. Brez oklevanja in razmišljanja bi morala s stricem takoj nazaj. Ampak so name obesili vso odgovornost v hiši in okrog nje. Tinčeva Ana je hitro nato rodila, potem še Micka in ni več hotela prihajati

domov delat. Ata se je zaprl vase in poletil ga je zadela možganska kap, tako da tudi v štali ni več mogel opravljati svojega dela. Po sedmih mesecih je tudi on umrl... Za vse sem ostala sama.”

“Le kako si vse zmogla moja uboga prababica? Tudi na svoje življenje bi morala malo pomisliti,” je modrovala mlada Breda, ki ni razumela, kaj pomeni ljubiti rodno grudo in imeti občutek odgovornosti do nje.

“Res je, kar praviš. Veš, tudi Martin mi je mnogokrat svetoval, naj mislim malo tudi nase. In tudi melinčki striček mi je to nenehno ponavljal. On je bil brat moje matere in oba sta že mrtva. Mogoče se sedaj tam v nebesih pogovarjata in verjemi, marsikaj si imata za povedati in razjasniti. Ampak jaz sem tako trmasto in neizmerno ljubila svoj rodni dom, da sem bila pripravljena žrtvovati svoje življenje in lastno usodo zanj. No, ko smo pokopali očeta, nisem imela srca pustiti matere same v tistem osirju. Delala sem dan in noč in zares pozabila nase.

Lepega dne se je pojavil stric, se ustavil ob meni in spobitim glasom dejal:

“No Julka, ubogo neposlušno dekle. Sedaj si ga pa zares izgubila, svojega Martina. Naslednjo soboto se poroči. Škoda, da me nisi hotela poslušati. Dve leti tudi jaz ne bi moledoval in čakal dekleta. Le zakaj si tako dolgo odlašala, le zakaj? Oj, oj oj!”

Stric je skrušeno zmajeval z glavo, jaz pa nisem niti prav razumela, kaj mi pripoveduje. Šele zvečer, v svoji skromni izbici, sem dojela pomen njegovih besed. Iz obupa in žalosti sem si skoraj izjokala oči. Toda vrnitve ni bilo več. Žal, nikoli več.”

Starka je utihnila in spet so njene oči odplavale skozi okno. Nenadoma je oživel in energično nadaljevala pripoved:

“Nekako po petih letih sem se vživela v svoje zavrženo življenje. Tinče je pripeljal svojega sošolca Franca in sva se dnevno srečevala. Dobro je znal plesati, poslušati in obračati besede. Pa se je zgodilo, da sem zanosila in ko sem mu to povedala, je za vedno izginil. Zbal se je odgovornosti. In potem sem trpela sramoto v vasi in izgon iz domačije. Spet se mi je zrušil svet od vrha do temeljev. Sestavljala sem mozaik dogodkov in ugotavljala, da sem naredila vrsto napak. Poskušala sem ugotoviti kaj mi je storiti. Ko me je brat Tinč vrgel na cesto, mi je življenje rešila teta iz Melinec.

Našla sem dobro plačano službo in končno sem lahko ustvarila svoj dom zase in za otroka. Sedaj sem zopet brezdomka

v družbeni ustanovi....”

Starka je momljala nekaj zase, utihnila in se zopet zazrla v daljavo. Utrujene roke je položila v predpasnik in jih pokrila. Kakor da jo je sram jih pokazati, ker so tako izdelane in grčave.

Bredi se je neizmerno smilila. Bila je njena prababica in vsi so rekli, da ji je ona zelo podobna. Rada jo je obiskala, ker je v njej našla mnogo navdiha in energije. Vsi so pozabili na ubogo starko, ali bolje rečeno, nihče je več ni potreboval.

Živela je osamljena in pozabljena v svojih spominih in večnem iskanju...

EPILOG

Nedokončano iskanje....življenje je dejansko eno samo nedokončano iskanje. V najnežnejšem obdobju iščemo mamino mehko, dudico, toplo dlan, mehko suho plenico. Nato iščemo prijatelja v vrtcu, opaženost in uslišanost. Iščemo veljavo v šoli, se izpostavljam, ker iščemo boljše možnosti. Iščemo najboljšo šolo, najlepše deklet ali fanta, najboljši položaj v službi. Zopet smo na tem, da iščemo najboljšo plačano službo, iščemo naj avtomobil ali stanovanje.

Pride trenutek, da iščemo pravo ljubezen, zaupanje, uslišanost, iščemo pravo toplo dlan ali ramo, na katero se lahko naslonimo in človeka, ki mu lahko zaupamo.

Pa naj kdo reče, da življenje ni eno samo iskanje. Na koncu iščemo možnosti in leta vlečemo skupaj, da najdemo najboljšo pokojnino in najboljši dom za ostarele, kjer bomo to pokojnino zapravili. Če smo dovolj mobilni, smo tako daleč dlakocepski, da še iščemo pravo mesto, kjer želimo biti pokopani.

Nekaj pa vendarle ne moremo iskati. To so starši, ki so nam dani. Taki ali drugačni so nam določeni in jih ne moremo iskati.

Knjiga je napisana po resnični zgodbi, ki mi jo je pripovedovala zelo pogumna ženska, ki jo visoko cenim. V tistem času je bilo potrebno imeti zvrhan koš poguma, da si previharil viharje ozkogledanosti v okolju, v katerem je živela. Dol s klobukom pred ženskami na panonskih tleh. Vsaka je junakinja v svojem okolju, generalka v svoji kuhinji in nosi tri vogale vsake hiše, pa še četrtega pomaga podpirati.

Hvala vsem, ki ste me nesebično podprli pri mojem projektu, razumeli moje želje in mi prislunili.

Irena Šrajner

V zadnje slovo Petru Šraju iz Beltinec

*Nazaj, nazaj v planinski raj,
tja vleče me srce...*

S temi verzi našega velikega pesnika Simona Gregorčiča bom začela pismo slovesa od našega spoštovanega in dragega sokrajana in častnega občana Občine Beltinci, Petra Šraja.

Šele sedaj, ko sem videla Vaše zadnje domovanje na pokopališču v vašem rodnem kraju Limbušu, sem dojela Vašo zadnjo željo, da boste pokopani na tem koščku raja pod Pekrsko gorco, v prelepi dolinici, obdani s šumečimi gozdovi, od koder se razprostira skoraj neskončen pogled na Vaše ljube griče in Pohorje.

Včasih je med najinim klepetom nanesel pogovor tudi na take žalostne teme, kje bomo pokopani in vedno sem Vas želela prepričati, da je Vaše mesto med nami Beltinčani, saj ste v resnici vse svoje aktivno življenje preživeli tukaj, pa ste vedno dejali, citiram: «Ne ne, moje mesto je za vedno moj rojstni kraj in tam bova z ženo tudi pokopana.» Kot sem zapisala na začetku, sedaj res vem, zakaj ste tako trdili in si želeli nazaj domov v rodni kraj.

Rodili ste se 25. junija leta 1935 v Mariboru, od leta 1957 pa ste domovali v Beltincih na Žitni ulici 12 b, kjer sta si s svojo ženo Stanislavo ustvarila

topel dom. Celo svojo delovno dobo ste preživeli kot učitelj telesne vzgoje na Osnovni šoli Beltinci. Kot Vaša učenka lahko povem, da ste bili vseskozi izredno predani svojemu poklicu, spodbujali ste mlade k rednemu udejstvovanju pri različnih športnih dejavnostih, saj ste med drugim prav Vi bili pobudnik ustanovitve Rokometnega kluba v Beltincih.

V tistem času je bilo zelo aktivno društvo »FABOŠ« (FISKULTURNI AKTIV BELTINSKE OSNOVNE ŠOLE), ki je izdajalo svoj časopis in je imelo veliko sekcij: košarko, odbojko, roket, nogomet... S svojimi učenci ste dosegali izredne športne uspehe, sami pa ste bili aktiven v odrasli ekipi roketnega in nogometnega društva Beltincih. Med drugim ste bili poleg svojega neumornega dela v šoli aktivni tudi v civilni zaščiti, pri teritorialni obrambi pa ste poveljevali s činom majorja, sodelovali ste prav tako pri gasilcih in še bi lahko naštevala. Po upokojitvi vas je pot zanesla med zelo aktivne zbiratelje zgodovinskega gradiva o našem kraju, kar Vas je dobesedno zasvojilo, saj ste ves svoj prosti čas posvetili prav raziskovanju Beltinec.

Izdali ste kar dve obsežni knjigi o Beltincih in sicer: BELTINCI 1322-1993 in BELTINCI Z OKOLICO, leta 1997 v samozaložbi, za kateri ste morali prebrati in prepotovati kar dobršen del poti od slovenskih do madžarskih arhivov, saj so podatki zaobjeti v obeh knjigah, dokumentirani z vsemi potrebnimi dokazi in navedbami izvora podatkov, kakor zahteva zgodovinska stroka. Obe knjigi sta bili neizčrpen vir podatkov marsikateri diplomski, magistrski in še kakšni nalogi, saj so podatki v teh knjigah zares verodostojni in obsežni ter v resnici odsevajo in zajemajo vse plati življenja in delovanja vseh takratnih zvrsti življenja ljudi na našem območju.

Čeravno niste bili rojeni kot Beltinčan, ste s srcem in dušo živeli za naš kraj

in tako lahko z gotovostjo in glasno povem, da ste bili bolj Beltinčan kot marsikateri drugi domačin. Bili ste kronist v pravem pomenu besede kot avtor mnogih letopisov – kronik društev: gasilcev v Beltincih in Lipovcih, Društva starodobnikov DIMEK Beltinci, Turističnega društva Sodar Gančani, za katere ste zbirali gradivo za Majoš v Gančanih in prav pod Vašim okriljem je lansko leto ob 100-obljetnici priključitve Prekmurja k matici bila izdana bogata in kakovostna kronika. Veliko publikacij ste izdali tudi o beltinski šoli in razvoju športa v Beltincih. Prisotni ste bili vedno s svojim fotoaparatom na vseh dogodkih v naši občini, saj so Vam fotografije služile kot trajnostno - dokumentarno gradivo.

Vaše življenje in delo je bilo tako bogato in plodno, da ga je nemogoče zaobjeti v tem zapisu. Prepričana sem, da bo Vaša dediščina zapisov ostala v trajnem spominu tako nam, kot tudi bodočim generacijam in da se Vas bomo spominjali tako dolgo, dokler bodo bila naša srca. Vedno smo Vas in Vas bomo imeli radi. Hvala Vam za vsako lepo besedo, s katero ste znali ogovoriti vsakega človeka, hvala za vse premnoge skrbi, ki ste jih imeli ob zbiranju gradiv o naših društvih in o zgodovini naše občine. Hvala za to, da ste bili naš iskren prijatelj, da smo gojili naše prijateljske vezi in da so se naše življenjske poti prepletle na tako čudovit, edinstven način – skozi delovanje naše širše skupnosti in našega kraja.

Počivajte, dragi Peter, v objemu Vaših domačih gozdov in naj Vam šumenje vetra v krošnjah prinaša preko vašega domovanja tudi pesmi iz naših prekmurskih ravnih, ki naj Vam krajšajo neskončno dolge dneve in noči.

Lizika Zadravec

Roka, roki, roke ...

(besedne zveze o roki)

Roka gor, roka dol, roka levo, roka desno, roka naprej, roka nazaj, roko iztegni, roko sprost, roko skrči, roko dvigni, roko daj za vrat ... Še bi se našel kakšen izraz, pa naj bo teh dovolj. O tem sploh ne razmišljamo, kaj šele o tem, kaj vse z roko počnemo. Le kaj bi bilo, če bi nam bilo vse na dosegu roke? Skoraj nemogoče. Pa vendar je kdo, ki ima že veliko tega. Kar pa sploh ni tako slabo, če znaš to ceniti.

Roka je samo en del telesa, vendar bi nam bilo težko brez nje, kaj šele brez obeh. Leva in desna roka sta kot sestrici, ki ena brez druge skoraj ne moreta. Lažje je v dvoje. Kaj pa tisti, ki se rodijo brez rok? To so ljudje z velikim srcem, pogumom, borbenostjo ... Poznamo Nicka Vujčića, ki je tudi v Sloveniji sejal dobro voljo in optimizem do življenja.

Z rokami pišemo, rišemo, čistimo, gradimo, kuhamo, pletemo, vozimo, okopavamo, sejemo, dirigiramo, umivamo, dvigujemo, vlečemo, potiskamo, žugamo ... Težko je vse naštet, pa vendar večino stvari počnemo z rokami. Še kruh naredi roka, zato pravimo: Kruha ne naredi moka, ampak roka.

Ne predstavljam si niti tega, kako je človeku, ki mora uporabljati samo eno roko, ki je še toliko bolj obremenjena. Pazimo na roke, ker nam lajšajo življenje. Tudi roke so del zdravja,

ki je v naših rokah. Pri nas poznamo borbenega Darka Đurića, ki z eno roko vztrajno premaguje ovire in dosega vrhunske rezultate v plavanju.

Obstajajo športne panoge, kjer brez rok ne gre, kjer je rezultat vsaj delček odvisen od rok, bi lahko rekli. Športniki, ki so v tem vrhunski, se še kako dobro zavedajo, kako pomembne so roke.

Vsi prsti na roki so različni, vsak prst ima svojo nalogo, en brez drugega ne more ... Obstaja rek: Saj še vsi prsti na roki niso enaki, pa bi bili otroci v družini.

In koga se ne sme tepsti z rokami? Ne smemo tepsti otrok, ne sme se tepsti učencev v šoli, ne tepe se žensk, ne tepejo moški žensk, močni šibkejših, ne tepe se živali ... NIKOGAR SE NE SME TEPSTI! Znan pregovor pravi: KDOR MATER TEPE, MU ROKA USAHNE. Dodajam še dva: NE TEPI ROKE, KI TI DAJE KRUH. KDOR RAD KRUH DELI, SE MU V ROKI MNOŽI. Morda ste se spomnili še kakšnega?

Ste že hodili Z ROKO V ROKI?
Kako se vam je zdelo?

Kaj piše v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) ob geslu roka? Okončina človeka, ki se uporablja za prijemanje, delo.

KAJ PA, KO ROKA ROKO UMIVA? Človek povrne dobljeno pomoč s podobno pomočjo. Ta rek se večkrat sliši v

vsakdanjem življenju in to v pravi rabi. Predvsem ga radi uporabljamo v poslovnem svetu, še bolj pa v politiki, in to v vseh sferah političnega delovanja.

Pametno si je zaščititi roke, da se ne poškodujejo. Mogoče celo pri vsakem večjem opravilu, kajti nevarnost preti skoraj na vsakem koraku. Saj tudi KOVAČ IMA KLEŠČE, DA SI ROKE NE OPEČE.

Da ne pozabim: Roke si zaslužijo še posebno nego, da bodo videti zdrave in negovane. REDNO UMIVANJE ROK pa je za vse nas zdravo, koristno, razumno, nujno ...

Roke so zlata vredne, saj jih potrebujemo skoraj povsod, in to od jutra do večera. V rokah je moč, zato ni čudno, da pravijo, da več rok več zmore, le »združiti jih je treba«.

Dajmo rokam več pozornosti: moje, tvoje ...

Moja roka boža tvojo,

tvoja roka boža mojo,
vse roke naj nas božajo

Roke služijo nam za objeme,

le-te je treba vsem deliti
in se jih neskončno veseliti.

Gabrijela Sečkar

Jane Goodall – Upanje

(povzetki - National Geographic, 2020)

»Ko govorijo o MATERI NARAVI – mislim, da je ONA MATI NARAVA.«

(Michael Kanyama, 10 let, Tanzanija)

V tem letu praznuje spoštovana in nadvse cenjena britanska primatologinja, etologinja in antropologinja Jane Goodall svoj 86. rojstni dan, a je na svojem strokovnem področju še vedno aktivna 24 ur na dan. Če jo vprašajo, kako zdrži, reče: »Ker delam, v kar verjamem! Sem, kakršna sem, ker čutim, da sem glasnica!« Na programu National Geographic je bil v prejšnjem mesecu predvajan čudovit dokumentarec o njenem izjemnem delu na področju varstva narave in živali. Naslov je bil Jane Goodall – Hope. Dovolite mi nekaj izsledkov, ki so me neverjetno prevzeli:

Jane je ambasadorica OZN. Leta 2005 je obiskala tudi Slovenijo. Takrat se je srečala s takratnim, zdaj že pokojnim predsednikom države Janezom Drnovškom, s katerim sta se pogovarjala med drugim tudi o projektu »KORENINE in POGANJKI«, katerega ustanoviteljica je Jane Goodall in v katerem sodeluje tudi naša država. Vedno si je prizadevala in tako je še danes za dvigovanje znanja ljudi po vsem svetu na vseh področjih ter zavedanje o pomenu informiranosti in skrbi za sebe, živali in okolje (vir: www.delo.si).

Kar je Einstein naredil v fiziki, je Jane dosegla v biologiji.

Od leta 1960 raziskuje socialno in družinsko vedenje prostoživečih šimpanzov v porečju reke Gombe v Tanzaniji. Za svoje izjemne zasluge je prejela red britanskega imperija leta 2003, medaljo za ohranitev Zoološkega društva San Diego 1974, nagrado J. Paul Getty za ohranitev prostoživečih živali

1984, medaljo Schweitzer Inštituta za zaščito živali 1987, Kjotsko nagrado za temeljne vede 1990, OZN so jo leta 2002 imenovala za Glasnico miru. (www.biography.com/scientist/jane-goodall).

V 60-ih letih je njeno pionirsko delo preraslo v iskanje tistih, ki bodo pomagali ta svet spremeniti v boljši kraj za vsa živa bitja. Zato se trudi navdihniti čim več mladih vseh starosti. Od nekdaj je bila na nenavaden način povezana z živalmi. Kot rada pravi, se je marsikaj v njenem življenju zgodilo na videz naključno, vendar ne ve, če to lahko še verjame. Misli, da je za vse, kar se zgodi, nek razlog. Vedno si je želela kar najbolje poučiti se o življenju živali v divjini. Vendar pa tudi na človeka nikoli ni pozabila. Zavzema se tudi za ljudi, ki si delijo ekosistem z živalmi-šimpanzi. Jane je katalizator, ki povezuje vse ljudi. Je zgled vsem in ima nek čar, da ljudi navdihne, da spremenijo način življenja in pomagajo. Za afriške ljudi v Tanzaniji je t.i. druga čudežna ženska na svetu.

Že kot majhna deklica je vedno imela željo, da bi živela med živalmi v divjini in leta kasneje se ji je ta njena velika želja tudi uresničila. Že ko je bila stara 10 let, si je želela iti v Afriko, živeti z divjimi živalmi in o njih pisati knjige. Vsi so se ji smejali, češ da je punca in

da dekleta takih reči ne delajo. Njena mama pa ji je rekla, da če si tega tako zelo želi, se bo morala zelo potruditi, vendar naj nikoli ne obupa (govor v Zanzibarju). Vsega je bila »kriva« njena prva knjiga, ki si jo je kupila za božič leta 1942 za borih 6 šilingov z naslovom »ZGODBE DOKTORJA DOLLITTLA«. V njej je slika opic, ki delajo most, dr. Doolittle pa ga prečka. Jane se je julija 1960 kot 26-letna Angležinja odpravila na izjemno pustolovščino. Britanski antropolog dr. L.S.B. Leakey jo je poslal v Tanzanijo opazovat vsakdanje življenje šimpanzov. Tako življenje, kot rada pravi, si je vedno želela in nikoli ni obžalovala ničesar. Kot se spominja: »To je bila takrat neke vrste senzacija – predstavljajte si kosmate opice in mlado svetlolaso Angležinjo v džungli!« Po opravljenem delu, torej po tem, ko se je vrnila in prinesla pomembne evolucijske izsledke, je dr. Leakey rekel: »Ali moramo na novo opredeliti, kaj sta človek in orodje ali pa moramo šimpanze sprejeti kot ljudi.«

Njuna vnuk Merlin in vnukinja Angel aktivno sodelujeta v svetovnem projektu KORENIKE in POGANJKI, ki ga je ustanovila njuna babica in ji pomagata. Merlin rad pove: »Čisto vsak od nas šteje. Čisto vsak od nas igra določeno vlogo. Če se dotaknemo odraščajočih otrok, kar poskušamo z našimi programi, lahko dejansko nekomu sežemo v srce. Ko bodo ti otroci odrasli, bodo prišli na oblast in bodo odločali -so upi in sanje živega sveta!«

Eden od učencev – Michael Kanyama, star 10 let, je v filmu o Jane še povedal: »Dr. Jane že skoraj 86 let rešuje svet, mora še naprej paziti na zdravje, da bo še naprej vodila »KORENINE in POGANJKE« in da bo še naprej najbolj spodbudna mama vseh časov!« V ta namen je napisal tudi to lepo misel:

»Mati Narava, hvala ti za vodo, ki nam daje življenje, hvala za živali, ki nam delajo družbo, nam izkazujejo ljubezen in nas učijo, kako naj se igramo in živimo, povezani z zemljo.«

Iz filma je bilo še kako nazorno čutiti in videti, da jo mladi ljudje obožujejo, da jim predstavlja zgled in da je zanje res kot Mati narava. Zanje je ženska, ki ne le da se ukvarja s šimpanzi in njihovim obstojem, ampak se bori za prihodnost našega planeta, Zemlje.

Dr. Jane Goodall je s svojim inštitutom, ki ga je ustanovila, ter s svojo številčno ekipo strokovnjakov in prostovoljcev poskrbela ter dosegla, da so v Tanzaniji sprevideli, da morajo zemljo izkoriščati načrtno, da kljub potrebah po kurjavi, poseljevanje - gozdove varujejo, saj bodo le tako živali imele možnost preživetja – fragmentacija habitata.

Njena izjemna zasluga je, da je zaradi svoje velike gorečnosti in čuta za pomoč živalim dosegla, da se je zgradilo zavetišče v Republiki Kongo po tem, ko je videla, v kakšnem stanju so gorile v živalskem vrtu v Brazzavilu. Živali so tam kupovali od lovcev za par šilingov in jih imeli na ogled, dokler niso od sestradanosti poginile. Pomagalo ji je naftno plinsko podjetje Conoco.

V 80-ih letih je bilo v ZDA 3000 šimpanzov v ujetništvu; v raziskovalnih laboratorijih so služili v medicinske namene. Jane je s težkim srcem obiskala laboratorije in uspelo ji je potrkati na vest raziskovalcem in strokovnjakom, da je to dejanje nespametno, etično sporno in da imunski sistem šimpanzov ni podoben človeškemu.

Dr. Jane Goodall je napisala kar nekaj izjemnih knjig, ki pa v slovenščino žal niso prevedene: 1990 – Skozi okno, 1989 – Družinska knjiga šimpanzov, 1996 - Moje življenje med šimpanzi, 2013 – Semena upanja: modrost in čudo iz rastlin z Gail Hudson.

Na televiziji se je njeno prvo veliko delo pojavilo leta 1971 v filmu Shadow od Man. Revija ter televizija National Geographic jo redno spremljata na njeni poti ozaveščanja o etični obravnavi šimpanzov ter izobraževanja javnosti o ogroženih habitatih divjih šimpanzov. (www.biography.com/scientist/jane-goodall). Je ženska, ki si prizadeva za spremembe, kakršnih je svet lačen! V sebi nosi skriti čar, da ljudi navdihne in to je njen največji vpliv.

Nekaj njenih misli za spodbudo v vsakdanjem življenju. Morda bo tudi nas opogumila za delo za skupno dobro – ne glede na raso, versko prepričanje in mišljenje. V mislih imejmo le naš edini dom – PLANET ZEMLJO:

1. Ponosna sem, da sem spremenila odnos znanosti do divjih živali in ji odprla pot iz ozkega redukcionističnega razmišljanja, da smo edina bitja (človek) v vesolju, ki imajo značaj, um, čustva.
2. Moje sporočilo je: Vsi smo del narave. V zemlji so milijoni neznanih bitij, ki jih industrijsko kmetijstvo uničuje. Ko uničujemo naravo, uničujemo svojo prihodnost, ne le prosto živečih bitij.
3. Vsak dan, ki ga preživimo na tem planetu, pustimo sledi.
4. Vsak človek čisto vsak dan vpliva na ta planet. Od nas je odvisno, kakšen bo ta vpliv.
5. Podnebje se spreminja. Če bomo obupali, če res ne vidimo poti naprej, je najbolje, da se vdamo – jejmo, pijmo, se veselimo, saj nas jutri več ne bo!
6. Živali so veliko veliko inteligentnejše, kot smo mislili.
7. Tudi mi sami lahko zavestno ravnamo tako, da pazimo na okolje, na mnoge živali, da bomo nekoč od tod odšli čim lažji.

8. Resnično verjamem, da se kot ljudje lahko uresničimo samo, če ravnamo tako z razumom kot s srcem.
9. Brez dejanj je upanje zaman in vsi smo dolžni ukrepati.
10. Mladim poskušam dopovedati, česar so me naučile izkušnje.
11. Ne prepiraj se! Če hočeš, da se ljudje spremenijo, jim sezi v srce. Ničesar ne počni zaradi časti in slave.
12. Vsak dan, ki ga živimo, lahko ustvarjamo spremembe in vsi skupaj lahko spremenimo svet na bolje.
13. Planet je potrebno zaščititi pred podnebnimi spremembami, torej mladi morajo svoje zamisli posredovati odraslim.
14. Živali moramo varovati, kot varujemo sebe.
15. Zdaj je odločilni čas za naš Planet. Mnogi se zavedajo problema, a ne morejo nič, čutijo se nemočne. »Pa kaj, če pobiram smeti, zapiram pipe, če nakupujem etično. Če bi to počela samo jaz, bi bilo vseeno. A ni tako! Napredujemo! Upamo lahko! Če bomo začeli skupaj ukrepati, bomo zmogli. Vsi mi, vsak od nas mora prispevati svoj del v mozaik reševanja našega Planeta. Ukrepati moramo skupaj, verjeti moramo v to, da zmoremo le, če nam je mar!

*Za Vas izbrala,
Lilijana BEŽAN HORVAT*

Petrov medvedek

Karolina Kolmanič

Torbice in nahrbtniki so narejeni za to, da potujejo. Če bi znali govoriti, bi pripovedovali nešteto različnih zgodb, od katerih bi se marsikomu orosile oči ali od smeha ali od solz. Nahrbtniki so lahko veliki in majhni, težki ali lahki – prav tako torbice. Za vse pa velja, da so nepogrešljivi in nas spominjajo na nekoga, ki nam ga je ali kupil ali podaril ali pa smo si ga kupili čisto sami.

Tudi Petrov nahrbtnik je bil tak, da je rad potoval. Stric mu ga je kupil, ko je jeseni začel hoditi v prvi razred. No, nahrbtnik pa ni bil navaden plastičen, tudi posebnih črt in okraskov ni imel, ker za take kičaste stvari sploh ni bilo prostora. Imel je dve pomični naramnici svetlo rjave barve v obliki medvedka. Odpira se pri gobčku, konča pa z dvema dolgima šapama, ki Petra božata, ne po hrbtu ampak malo nižje. Medvedek je seveda pravi šele, kadar je odet v mehak kožušček.

Nahrtnik Medek je Petru vsak dan bingljal na hrbtu, poleti in pozimi. Vanj je spravljaj knjige, zvezke, barvice in razne druge vrednosti, za katere niti mama niti tovarišica nista vedeli. Še Peter sam ni poznal vseh nadrobnosti; od gumbov, zlomljenih šilčkov, skrhanih svinčnikov, zmečkanih žvečilnih gumijev...

Čisto posebna oblika mu je določila tudi posebno nalogo. Moral je prišepetovati, kadar je preveč radovedna učiteljica spraševala pretežke stvari. Vse tovarišice pa so zelo zvedave; kar naprej hočejo vedeti, koliko je šestnajst in tri, ali koliko hrušk ti ostane, če si jih imel pet in si jih pojedel šest!

Medek, plišast medek pod klopjo, se je oglasil: »Dva!«

Peter je kakor papagajček ponovil: »Dve!«

Razred je prasnjal v smeh. Peter je zardel od jeze in pocukal butasti nahrtnik za ušesa.

»Boris, pa ti povej!« je tovarišica Vera nestrpno ukazala.

»Aha, pet hrušk imam, dve mi da Peter in vse pojem, ker so drobne,« hitro oddrda Boris.

Nato so pisali narek. Peter je bil sprt z veliko začetnico. Medek lahko pomaga. Tovarišica narekuje: »Naš pes Muki laja na soseda Ivana in poštarja. Medek je šepetal:« Pes in sosed z veliko!«

Peter je ubogal. V zvezku je mrgolelo rdečih čačk, najlepša pa je bila šiljasta enica.

Po vseh razočaranjih je Medek moral v kot med staro šaro. Dušil se je pod prašnimi kovčki. Potrt je obžaloval, da ne potuje več s Petrom. Nikomur več ne škoduje, niti ne koristi. Sam bo moral umreti, nihče se ne bo spomnil nanj.

Nekoč je Peter sedel v sobi in računal. O, kako težko je ugotoviti, koliko je petnajst manj sedem. Prešteval je prste in šment, naj je še tako skrbno štel, jih na rokah ni mogel najti. »Hm, jabolka, to že! Iz kleti jih prinesem petnajst in sedem pojem. Potem pa ostanek preštejem. To pa, to!«

In potem je jedel. Prvih pet še nekako, pri šestem se je že kislo nasmihal, sedmo pa ni šlo več. Otival si je trebušček; bil je napet, kot da bi snedel celo nogometno žogo. Oči je izbuljil, zamahnil z roko, si spet pogladil trebuh in zajokal: »Figo, pa taka matematika,

ko te ne boli samo glava, še v trebuhu te ščipa!«

In potem se je iz kota slabotno oglasilo: »Osem...Peter, osem!«

»Oho, kaj pa je to? Škratek, ponovi še enkrat!«

»Petnajst manj sedem je osem, Peter. Ne grizljaj več teh ogromnih jabolk!«

»Škratek, kje si? Ampak saj škrtov ni več,« si je dopovedoval.

»Res ne. Tvoj Medek sem!«

»Medek?? Pa saj te ni več! Saj res, nekoč sem imel prijaznega medvedka.«

»Tu v kotu! Čisto sem sploščen in samo še malo, čisto malo živim,« se je slabotno slišalo iz kota pri omari.

Petrova roka je oprezno odstranjevala ropotijo, dokler končno ni otipala nekaj mehkega.

»Čakaj, previdno, moje šape! Joj, kako so stisnjene!« je vzdihovalo pod njegovimi rokami.

Peter je pobožal topel predmet in požugal:» Tako, očedil te bom in skrtačil, da boš zopet lep, samo če me ne boš več zapeljeval!«

»Ne bom! Veš, hotel sem te prisiliti, da bi mislil sam in se sam nečesa naučil. Samo ob tuji pomoči se ne da živeti,« je modro govoril in se smehljal, saj je bil zopet svoboden.

»Tako, in zdaj vidiš, da se učim in tudi naloge rešujem sam, čeprav moram gristi kisla jabolka,« je zadovoljno priznal Peter.

»In kaj bo jutri?« se je vedro oglasil Medek.

»A jutri? Še danes bom zložil vate svoje potrebščine in jutri greva v šolo.«

»Haha! To je najlepše. Najsrečnejši sem, kadar bingljam na tvojem hrbtu. V šoli pa bom molčal, da veš!«

»No, kadar bom v hudi zadregi, mi boš vseeno pomagal, kajne?«

»Mogoče, ker vidim, da se znaš že sam truditi,« se je zadovoljno hahljal in se samovšečno, zopet ves svež in lep, ogledoval v zrcalu!«

